

İller İçin Gelecek Stratejileri

Sivas Sonuç Raporu

İçindekiler

YÖNETİCİ ÖZETİ	9
A. TEB SİVAS GELECEK STRATEJİLERİ KONFERANSI AJANDA AÇIKLAMALARI	13
B. SİVAS GELECEK STRATEJİLERİ KONFERANSI UYGULAMA SONUÇLARI	
B.1 BAŞARDIKLARIMIZ VE BAŞARMAMIZ GEREKENLER	15
B. SİVAS GELECEK STRATEJİLERİ KONFERANSI UYGULAMA SONUÇLARI	15
B.2. SİVAS İLİNİN BASKIN ÖZELLİKLERİ - GZFT UYGULAMASI	20

B.3 EĞİLİMLER HARİTASI	30
B.4 SONUÇ VE TESPİTLER	39
C. TEB SİVAS GELECEK STRATEJİLERİ KONFERANSI GRUP ÇIKTILARI	43
C.1 BAŞARDIKLARIMIZ VE BAŞARMAMIZ GEREKENLER	43
C.2 GZFT UYGULAMASI	44
C.3 EĞİLİMLER HARİTASI	45
D. TEB SİVAS GELECEK STRATEJİLERİ KONFERANSI KATILIMCI BİLGİLERİ	49

YAYINA HAZIRLIK - BASKI

gRAPHİS

Matbaa Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.

Yüzyıl Mahallesi Matbaacılar Sitesi 2. Cadde No: 202A Bağcılar 34560 İstanbul
t: 0 212 629 06 07 • f: 0 212 629 03 85 • w: www.graphis.com.tr

İllerin gerçek gücü açığa çıkıyor

Türk Ekonomi Bankası (TEB) olarak, Türkiye Ekonomisi'nin dinamosu olan KOBİ'lerimizin gücüne inanarak başlattığımız ve artan rekabet ortamında KOBİ'lerimize değer katmayı misyon edindiğimiz çalışmalarımızı ara vermeden sürdürüyoruz.

Bu misyonun verdiği sorumlulukla başlattığımız TEB KOBİ Akademi Eğitim Programları, 2005 yılından bu yana artan bir ilgi ile Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde gerçekleştiriliyor. TEB KOBİ Akademi ile KOBİ'lerimize yurtiçi ve uluslararası pazarlarda rekabet güçlerini artırmalarını sağlayacak eğitimleri uygulamalı olarak veriyoruz, firmalar ile birebir görüşerek potansiyellerini ortaya çıkarıyoruz. Bu toplantılarımız sırasında gördük ki, KOBİ'lerimizin gerçek gücünü ortaya koyarken, üretim yaptıkları şehirlerin de potansiyellerini ortaya çıkarmamız gerekiyor. Bu noktadan hareket ile başlattığımız ve TEB KOBİ Akademi çatısı altında gerçekleştirdiğimiz "İller İçin Gelecek Stratejileri" konferans dizimizde önemli bir yol kat ettik.

"İller İçin Gelecek Stratejileri" dizimizin on üçüncüsünü, son dönemde ekonomide yakaladığı başarılı grafiğini daha da üst basamaklara taşıyabilme potansiyeline sahip Sivas'ta gerçekleştirmenin ve sonuçlarını sizlerle paylaşmanın gururunu yaşıyoruz. Elinizde tuttuğunuz rapor; Sivas'ın güçlü ve zayıf tüm yönleriyle incelendiği, gerçek potansiyelini ortaya çıkarmayı hedefleyen toplantının sonuçlarını ortaya koymaktadır.

Sivas'ın gelecek stratejisini ve bu stratejiyi oluşturan kısa ve orta vadeli hedeflerinin belirlendiği toplantının sonuçlarını içeren bu değerli raporun sizlere önemli açılımlar sağlayacağına yürekten inanıyoruz.

Bu noktada, Sivas Sonuç Raporu'nda yer alan hedeflere destek veriyor ve bir banka olarak üzerimize düşen görevleri de yerine getireceğimizin sözünü veriyoruz. Bizler için bu çok değerli projenin başarılı bir şekilde gerçekleşmesinde, yanımızda olan, bizimle işbirliği yapan Sivas Valiliği'ne, Sivas Beldediye Başkanlığı'na, Sivas Ticaret ve Sanayi Odası'na ve bu projenin içinde yer alarak illeri hakkındaki değerli fikirlerini bizlerle paylaşan Sivaslı işadamlarına teşekkürlerimi sunuyorum.

Saygılarımla,

Varol Civil

Türk Ekonomi Bankası Genel Müdürü

Yeni durağımız Sivas...

Türkiye çapında on üçüncüsünü Sivas'ta gerçekleştirdiğimiz "İller İçin Gelecek Stratejileri" konferansımızın sonuçlarını biraraya getirdiğimiz Sonuç Raporu'nu sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Odağına KOBİ'leri koyan hizmet stratejimizin bir parçası olarak KOBİ Bankacılığı alanında büyük ve yenilikçi projelere imza attık, ilkleri gerçekleştirdik.

TEB KOBİ Bankacılığı olarak, "Büyüme Gerekiyorsa!" gibi kararlı bir sloganla, KOBİ'lere değer katmak üzere yola çıktık. Üstlendiđimiz misyon ile kentine, sektörüne, işine ve geleceğine sahip çıkacak küçük ve orta boy işletmelerin, yaratıkları ekonomik değer ile Türkiye ekonomisinin gelişimine katkı sağlamalarına yardımcı olmayı hedefliyoruz.

Bu hedef doğrultusunda "TEB KOBİ Akademi"yi hayata geçirdik. 2005 yılından bu yana Anadolu'daki otuzbir ilimizde, KOBİ'lere ulusal ve uluslararası pazarlarda rekabet avantajı sağlayacak bilgilerin aktarıldığı TEB KOBİ Akademi eğitim programlarını düzenledik ve bununla yetinmeyerek illerin gerçek potansiyelini ortaya çıkarmayı hedefleyen "İller İçin Gelecek Stratejileri" konferanslarını başlattık.

Sivas, Cumhuriyet'in temellerinin atıldığı şehir olmasından kaynaklı olarak kamu yatırımlarından önemli ölçüde faydalanmıştır. Zaman içerisinde kamu yatırımlarının etkisiyle özel sektörün gelişimi hızlanmıştır. Bugün ise il içerisinde yapılan yeni yatırımların çoğunluğunun özel sektör tarafından gerçekleştirildiği gözlemlenmektedir.

Sivas, günümüzde özellikle madencilik, otomotiv, tekstil ve mobilya alanındaki yatırımları ile ticareti hızla gelişen bir ilimizdir. Son dönemde artan üretim adetleri ve ürün kalitesinde yakalanan standartlar neticesinde ihracata da yönelen ilin özel sektör işletmeleri, yurtdışında da başarılarla imza atmaya başlamışlardır.

Sivas'ın yurtiçinde ve yurtdışında ticaret alanında başlattığı söz konusu bu atılım ilin potansiyelini ortaya koymaktadır.

Kentin ekonomik ve ticari yapısının önemli temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen "İller İçin Gelecek Stratejileri" konferansı Sivas'ın ekonomik geçmişinin, bugününün ve geleceğinin bir bütün halinde ele alındığı gerçek bir araştırma ve tartışma platformu oldu.

Sivas'ın ekonomik, ticari ve sosyal gelişmelerinde etkili olan, vizyon sahibi temsilcilerin katılımıyla bölgenin ekonomik, ticari ve sosyal sorunları ve çözüm yolları masaya yatırıldığı konferansta, il adına fayda sağlayacak farklı açılımlar elde edildi.

Konferansın ilk aşamasında, Sivas'ın bugünkü sosyoekonomik düzeyinin kilometre taşları ve bu noktalara yön veren eğilimler belirlendi. Verimli bir tartışma sonucunda oluşturulan bu geçmiş muhasebesinin ardından, kent ekonomisinin güçlü ve zayıf yanları ortaya koyulmaya çalışıldı. Çalışmanın son aşamasında ise Sivas'ın gelişmesinde fırsatlar sunan yatırım alanları, kısa ve orta vadede ulaşılabilecek hedefler belirlendi ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesinde mevcut

işletmelere, sivil toplum kuruluşlarına, kamu kurumlarına ve bölgede yatırım yapmak isteyen girişimcilere düşen görevler tanımlandı. KOBİ'lerin ve ilin gelişim görev ve hedefleri birarada ele alındı.

Gerçekleştirdiğimiz konferansın çıktılarından oluşan bu değerli raporu sunmaktan büyük gurur ve heyecan duyuyoruz.

"İller İçin Gelecek Stratejileri" konferansları önümüzdeki dönemde Anadolu'nun farklı illerinde düzenlenmeye ve illerin geleceğine ışık tutmaya devam edecek.

Saygılarımla,

Turgut Boz

Ticari Bankacılık, Genel Müdür Yardımcısı

YÖNETİCİ ÖZETİ

Sivas ilinin hedeflediği ekonomik ve sosyal gelişimi başarması ve sahip olduğu potansiyeli gelecekte daha etkin bir şekilde hayata geçirmesi için gerekli stratejilerin belirlenebilmesi amacıyla, TEB KOBİ AKADEMİ programının bir aşaması olan “SİVAS GELECEK STRATEJİLERİ KONFERANSI” 20 Nisan 2010 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Sivas Gelecek Stratejileri Konferansı, Sivas ilinin ekonomik ve ticari yapısını temsil eden, özel sektör, kamu kurumları, üniversite ve sivil toplum örgütü temsilcilerinden oluşan **60 kişilik** bir katılımcı grupta gerçekleştirilmiştir.

Bir stratejik analiz çalışması olan Sivas Gelecek Stratejileri Konferansında, çalışmanın amacına uygun olarak geçmiş, bugün ve gelecekle ilgili tartışma ve analizler yapılmıştır. Katılımcıların yoğun çalışmaları ile Sivas ilinin ekonomik gelişiminde, geçmişten bugüne yaşanan gelişmeler, bugün ekonomik yapıyı etkileyen fırsat ve tehdit eğilimleri ve eğilimlerden doğan görevler tespit edilmiştir.

“Sivas Gelecek Stratejileri Konferansı” üç temel aşamadan oluşmaktadır:

Birinci aşama, Sivas'ta geçmişte atılım yapılan kalkınma konuları ile gelecekte daha fazla gelişim olması gereken alanları Başardıklarımız ve Başarmamız Gerekenler uygulaması etrafında tartışılmasıdır.

İkinci aşama, ilin sahip olduğu güçlü ve zayıf yönleri ile çevresindeki fırsat ve tehditlerin belirlenmesi çalışmalarıdır.

Üçüncü aşama, ilin ekonomisini ve işletmelerini direkt ya da dolaylı yollarla etkileyen fırsat ya da tehdit eğilimlerinin ve bu eğilimlerin sonucu ilin ve işletmelerin gelişimi için gerekli görevlerin tespit edilmesi olmuştur.

Sivas Gelecek Stratejileri Konferansı çalışması sonucunda, Sivas'ın geleceğine ilişkin üzerinde yoğunlaşılması gereken noktalar şu şekilde ortaya çıkmıştır:

1. Üniversitenin Sivas'a olan katkısının artırılması
 2. İlde tarım ve hayvancılık sektörünün geliştirilmesi
 3. İl ekonomisine potansiyelinin altında katkı sağlayan turizm sektörünün etkinliğinin artırılması
 4. Girişimcilik bilincinin il içerisinde artırılması
 5. Global rekabet ortamında işletmelerin sürdürülebilirliğinin geliştirilmesi
- **Sivas Gelecek Stratejileri Konferansı** esnasında Cumhuriyet Üniversitesi katılımcılar tarafından sıklıkla dile getirilmiştir. Ancak söz konusu ifadeler üniversitenin ile olan katkısının Sivas'ı temsil eden her kesim tarafından aynı algılanmadığını ortaya çıkarmaktadır. Üniversitenin ilin güçlü bir yönü olduğu bütün katılımcılar tarafından vurgulanırken bu güçlü yönün ilin ekonomisine katkısının sınırlı kaldığı belirtilmektedir. Üniversitenin varlığı ilde özellikle

öğrencilere yönelik hizmet sektörünün gelişimini sağlamıştır. Zincirleme olarak ilde yer alan diğer sektörlerde de gelişim sağlanmıştır. Ancak söz konusu sektörlerin gelişimine üniversitenin katkısı sınırlı olmaktadır. Bu kapsamda üniversitenin Sivas'a olan katkısını artırmak amacıyla özellikle Sivas ili dışından Cumhuriyet Üniversitesi tercih eden öğrenci sayısını artıracak planlamaların yapılması gerekmektedir. Söz konusu planlamalar doğrultusunda öncelikle Cumhuriyet Üniversitesinin, il dışında bulunan ve üniversite tercih aşamasına gelmiş öğrencilere, tanıtımına yönelik aksiyonların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Eş zamanlı olarak öğrencilerin tercih etmelerine ilişkin üniversitenin eğitim seviyesini daha üste konuma getirecek fiziki ve beşeri yatırımların yapılması gerekmektedir. Üniversitenin gelişimine yönelik atılması gereken bu adımlar öğrencilerin tercih yapısını etkileyecek ancak yeterli olmayacaktır. Bu nedenle üniversitenin gelişiminin yanı sıra Sivas'ın da öğrenciler açısından cazibe merkezi haline getirilmesi sağlanmalıdır. Bu kapsamda şehirde üniversite öğrencilerinin yaşam koşullarına yönelik sosyal ve kültürel alanların artırılması sağlanmalıdır. Sivas ili için il dışından gelen öğrencilerin yaşadığı sorunlar arasında en ön sıralarda yer alan barınma olanaklarının geliştirilmesine ayrıca özen gösterilmelidir.

- Üniversitenin il ekonomik hayatına katkısında eksik görülen bir diğer nokta ise üniversite-sanayi iş birliğinin geliştirilememesidir. Ancak bu noktada dikkat edilmesi gereken unsur, eksikliği görülen iş birliğinde sorumlunun sadece üniversite olmadığıdır. Üniversitenin katkısını verebilmesi için sanayi kuruluşlarının da söz konusu iş birliğinde aksiyon alması gerekmektedir. Ülke genelinde diğer illerde tespit edilen kurumlar arası iletişim sorunu Sivas ilinde de gözlemlenmekte ve söz konusu iş birliğine yönelik taraflar yeterince çaba sarf etmemektedir. Bu noktada Valilik tarafından bir kurulun oluşturularak sorunun çözümüne yönelik koordinasyonu sağlaması önerilmektedir. Çünkü her ne kadar iş birliğinin tarafları üniversite ve sanayi işletmeleri olsa da, söz konusu iş birliğinin belirli temeller üzerinde kurulabilmesi adına diğer kurumlarında bu iş birliğinin alt yapısında il ekonomisine yardımcı olması gerekmektedir. Bu kapsamda öncelikle İŞKUR'un ilin nitelik ve nicelik açısından mevcut iş gücünü tanımlaması gerekmektedir. İlin sektörel gelişimleri doğrultusunda, söz konusu niteliksel analiz çalışması kullanılarak Üniversite ve Milli Eğitim İl Müdürlüğü il işgücü için gerekli eğitim programını ortaya çıkarmalıdır. Sonrasında Üniversite ve mesleki eğitimde il sektörlerinin ihtiyaçları doğrultusunda bölümler açılmalı ve ilde öne çıkan sektörlerle yönelik nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi sağlanmalıdır. Eş zamanlı olarak il sektörlerinde beklenti analizi yapılarak işletmelerin üniversiteden hangi noktalarda destek beklediği tespit edilmelidir. İş birliğinin etkinliğinin artırılması adına, üniversitenin işletmelere yönelik vereceği desteklere ilişkin gerekli yatırımlar ise Kamu otoritesi, üniversite ve sanayi işletmeleri tarafından ortak yapılması gerekmektedir. Bu tür bir gelişimin herkesimin katkısı ile sağlanması gelecek dönemde işletmeler ve üniversitenin iş birliğinin daha sağlam temeller üzerinde kurulmasına hizmet edecektir.
- Tarım ve hayvancılığın il içerisinde gelişiminin sağlanması diğer bir önemli nokta olarak ortaya konulmaktadır. Bu çerçevede gerek tarım gerekse hayvancılıkta yeterli coğrafi ve iklimsel özelliklere sahip olan ilde, ilgili sektörlerin ekonomiye katkısının mevcut potansiyelinin altında gerçekleşmemesi adına sektörel gelişim adımlarının atılması gerekmektedir. Tarım ürünlerinin üretilmesine yönelik ara-

ziler incelendiğinde; ilin dağlık yapısının, tarım arazilerinin il coğrafyası üzerindeki dağılımını etkilemekte olduğu gözlemlenmektedir. Buna karşın bahsedilen alanlar dışında kalan tarıma elverişli arazilerin toprak nitelikleri oldukça yüksektir. Ancak ilde üretilen ürünlerde katma değer artırılmaması ilin mevcut potansiyelini yeterince kullanamamasına neden olmaktadır. Bu kapsamda özellikle Sivas ili ekilebilir tarımsal arazilerinin toprak analizlerinin yapılması ve bu analizler doğrultusunda üretilmesi gereken ürünler belirlenerek çiftçilerin bu çerçevede yönlendirilmesi gerekmektedir. Tarla üretiminde verimliliğin artırılmasına yönelik yapılacak aksiyonlar sonunda ürünlerin katma değerinin artırılarak tarımın il ekonomisine katkısının artırılması adına tarımsal ürünleri işleyebilecek sanayi tesislerinin Sivas'a kazandırılması hedeflenmelidir.

- Tarım ve hayvancılık sektörünün potansiyelinin altında kalmasının bir diğer nedeni ise hayvancılık sektörünün etkin yönetilememesidir. Hayvancılık sektöründe de tarım ürünlerinde olduğu gibi katma değer üretme sorunu bulunmaktadır. Bunun temel nedeni ise Sivas ilinde hayvancılığın çoğunlukla aile işletmeleri tarafından küçük ölçeklerde yapılmasıdır. Ölçekleri gereği maliyetleri yüksek olan işletmeler, yeni yatırımların yapılmasına yönelik sermaye birikimini sağlayamamaktadırlar. Bu ise hayvancılığın kısır döngü içerisinde sürdürülmeye çalışılmasına ve sonuç olarak il içerisinde gerilemesine neden olmaktadır. Bu noktada sektörde gelişimin ve yüksek katma değer sağlanması küçük ölçekli işletmelerin büyük ölçekli entegre tesislere dönüşmesi ile gerçekleştirilebilecektir. Bu kapsamda Tarım İl Müdürlüğü'nün hayvancılıkta katma değeri artırmaya yönelik eğitim ve bilgilendirme toplantıları yapmasında fayda görülmektedir. Ayrıca yine Tarım İl Müdürlüğü'nün söz konusu sektör işletmelerini ortaklık konusunda bilinçlendirerek entegre tesislerin kurulması yönünde teşvik etmesi gerekmektedir.
- Sivas ekonomisine katkısı potansiyelinin altında gerçekleşen bir diğer sektör ise turizmdir. Birçok medeniyete ev sahipliği yapan ve Cumhuriyet'in kuruluşunda çok önemli yere sahip olan Sivas ilinde tarih, inanç ve kültürel turizme yönelik kaynaklar bulunmaktadır. Ayrıca yer altı kaynaklarından sağlanan jeotermal enerji ise ilin sağlık alanında da turizme elverişli olmasına neden olmaktadır. Ancak söz konusu turizm kaynaklarına karşın sektörün ekonomiye etkisi sınırlı kalmaktadır. Turizmin ekonomiye katkısının ve il içerisinde etkinliğinin artırılması adına çok yönlü çalışmaların eş zamanlı yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda Sivas tanıtım dokümanlarının yurt içi ve yurt dışına yönelik hazırlanması ve/veya mevcutların geliştirilmesi gerekmektedir. Söz konusu hazırlıkların etkinliğinin artırılması adına ise tanıtım aktivite planının oluşturularak yurt içi ve dışında sık periyotlarla Sivas'ın tanıtımının yapılması gerekmektedir. Tanıtım sonucu ile çekilecek turistlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması ancak Sivas'a gelen turistlerin beklentilerinin tamamının karşılanması ile olabilecektir. Bu nedenle tanıtım yapılacak noktalarda Sivas'ı tercih etmesi beklenen hedef turistlerin beklentilerinin alınması gerekmektedir. Söz konusu beklentilerin karşılanmasına yönelik mevcut turistik tesislerin fiziki koşulları iyileştirilmeli ve turizme yönelik nitelikli insan kaynağı il içerisinde yetiştirilmelidir.
- Konferans sonuçlarında öne çıkan ve il içerisinde geliştirilmesi gereken bir diğer konu ise ilde girişimcilik bilincinin artırılmasıdır. Özellikle çevre illerin gelişimi

Sivas'ın içinde bulunduğu bölgede ekonomik olarak gücünü kaybetmesine neden olmaktadır. Bu nedenle yeni işletmelerin kurulumu ve il ekonomisinin dinamizmini kaybetmemesi Sivas açısından oldukça önemlidir. Ancak bu noktada bilinçsizce kurulan işletmelerin birkaç yıl içinde piyasadan çekilmesi ilin uzun dönemde gelişimini etkilemektedir. Bu nedenle yeni iş kuranların girişimcilik bilgi ve becerisini geliştirebilecekleri ortamların hazırlanması gerekmektedir. Bu kapsamda özellikle KOSGEB, İŞKUR vb. kamu kurumlarının girişimciliğe yönelik desteklerinin iş kurma potansiyeli olan kişilere aktarılması sağlanmalıdır. Bu noktada dikkat edilmesi gereken, kişilerin söz konusu kurumların finansal desteklerinden yararlanma isteklerinin, eğitim desteklerinden yararlanma isteklerinden fazla olmasıdır. Eğitim desteği almadan sadece finansal destek alarak iş hayatına başlayan girişimcilerin ise diğer işletmeler gibi kısa sürede piyasadan çekilmesi kaynakların etkin kullanımını engellemektedir. Bu nedenle söz konusu kurumların desteğinin verilmesi noktasında girişimcilerin öncelikli olarak eğitim desteği almaları sağlanmalıdır.

- Global rekabette Sivas işletmelerinin sürdürülebilir işletmeler haline dönüştürülmesinin gerekliliği, konferans sonuçları arasında dikkat çeken bir diğer unsurdur. KOBİ ağırlıklı işletme yapısına sahip olan Sivas ilinde mevcut işletmelerin büyük çoğunluğu geleneksel işletme yönetim modellerine sahiptir. Ancak rekabetin sınırlarının genişlemesi ve artık dünyanın herhangi bir bölgesinde bulunan bir işletmenin Sivas'ta bulunan bir işletmeye rakip olabilmesi işletmelerde yeni yönetim yapılarının gelişmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Rekabette rakiplere karşı avantajlı konumda olabilmek adına firmalarda; içsel süreçlerin etkinliğinin, verimliliğin, katma değer, yeni fikirlerin ve ürünlerde farklılığın artırılması gerekmektedir. Bu kavramlar ise işletmelerde süreçlerle yönetim, üretim yönetim sistemlerinin gelişimi, AR-GE vb. konuların tartışılması ve uygulanmasını beraberinde getirmelidir. İlde bulunan işletmelerin mevcut yönetim yapılarıyla söz konusu gelişimlerin sağlanması çok kolay olmamaktadır. Bu nedenle Sivas işletmelerinin mevcut yönetim sistemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Ancak söz konusu bu gelişim orta – uzun vadeli planlar doğrultusunda profesyonel desteklerle sağlanabilecektir. Söz konusu yönetsel değişimlerde kullanılacak dış kaynak ise KOBİ'ler açısından maliyet problemini ortaya çıkarmaktadır. Buna karşın maliyet yüksekliğine rağmen sürdürülebilir işletmelerinin dünya ekonomisine entegre olabilmesi adına bu dönüşüm süreci kaçınılmazdır. Bu çerçevede özellikle sektör birlik kuruluşlarının, temsil ettikleri sektörlerde bulunan firmaların bu dönüşümüne yönelik ortak projeler oluşturarak bu dış kaynağın en ekonomik biçimde firmalara kazandırılmasını sağlamaları gerekmektedir.

A. TEB SİVAS GELECEK STRATEJİLERİ KONFERANSI AJANDA AÇIKLAMALARI

“Gelecek Stratejileri Konferansı”, kurumların geçmiş deneyimlerine ve günümüzü şekillendiren faktörlere ve eğilimlere bakarak; gelecek stratejilerini oluşturma çalışmasıdır.

TEB Sivas Gelecek Stratejileri Konferansı, değerli çalışanlarının katkıları ile **20 Nisan 2010** tarihinde **Büyük Sivas Otel**'de gerçekleştirilmiştir.

Sivas Gelecek Stratejileri Konferansı, öncesinde yapılan çok taraflı hazırlıklar, katılımcıların bilgi ve deneyimlerini ortaya koydukları detaylı oturum uygulamaları ve konferans sonrasında ortaya çıkan analiz, görev ve hedeflerin titizlikle incelenerek raporlanması aşamaları ile önemli bir çabayı içermektedir.

TEB Sivas Gelecek Stratejileri Konferansı 20 Nisan 2010 tarihlerinde aşağıdaki ajanda ile gerçekleştirilmiştir:

TEB KOBİ AKADEMİ “İLLER GELECEKLERİNİ ŞEKİLLENDİRİYOR:” “İLLER İÇİN GELECEK STRATEJİLERİ KONFERANSI” SİVAS AJANDA BİLGİLERİ* 20.04.2010	
09.00 – 09.30	Kayıt ve Karşılama
09.30 – 10.15	“Gelecek Stratejileri Konferansı” Açılış Töreni
10.15 – 10.30	Kahve Arası
10.30 – 10.45	“Gelecek Stratejileri Konferansı” Açılış Sunumu ve Ajanda Aktarımı
10.45 – 11.30	“Sivas Ekonomisinde Başardıklarımız ve Başarmamız Gerekenler” Uygulaması
11.30 – 12.30	“Sivas İlinin Baskın Özellikleri-GZFT” Uygulaması
12.30 – 13.30	Öğle Yemeği
13.30 – 14.45	“Sivas İşletmelerinin Geleceğini Etkileyen Eğilimler” Uygulaması
14.45 – 15.00	Kahve Arası
15.00 – 16.00	“Sivas İşletmelerinin Gelişimini Etkileyen Eğilimler” Uygulaması – devam
16.00 – 16.15	“Sivas İlinin Ekonomik Gelişim Görevlerinin Belirlenmesi” Uygulaması
16.15 – 16.45	Kahve Arası
16.45 – 18.00	“Sivas’ın 2 – 5 Yıllık Ekonomik Gelişim Hedeflerinin Belirlenmesi” Uygulaması
18.00 – 18.15	“Gelecek Stratejileri Konferansı” Kapanış Oturumu

B. SİVAS GELECEK STRATEJİLERİ KONFERANSI UYGULAMA SONUÇLARI

B.1 BAŞARDIKLARIMIZ VE BAŞARMAMIZ GEREKENLER

Sivas Ekonomisinde Başardıklarımız

1. Üniversitenin Varlığı, Gelişimi ve İl'e Olan Katkısının Artması (4)
2. Sivas Sporun Birinci Ligdeki Başarısı İle Birlikte Marka Olması (4)
3. Özel Sektörün Gelişimi (3)
4. Tarihi ve Kültürel Eserlerin Korunması (3)
5. Şehrin Modern ve Temiz Bir Yapıya Kavuşturulması (3)

Üniversitenin Varlığı, Gelişimi ve İl'e Olan Katkısının Artması

1974'ten bu yana eğitim ve öğretim faaliyetleri ile Sivas'a yön vermeye devam eden Cumhuriyet Üniversitesi, İlin en önemli sosyo-ekonomik kaynaklarından biridir. Kurulduğu tarihten bu yana büyümesini devam ettiren ve aynı zamanda öğrenci kapasitesinde de yüksek oranda artış sağlayan üniversite, bu sayede birçok girişimci için potansiyel yatırım alanı haline gelmiş ve öğrencilerin aktarmış oldukları kaynaklar doğrultusunda da İlin ekonomik gelişimine büyük oranda katkı sağlamıştır. Cumhuriyet Üniversitesi'nin İlin sosyo-kültürel gelişimine katkı sağlamasının yanı sıra özellikle sanayi gelişimine paralellik gösteren nitelikli iş gücü ihtiyacı artışına da çözüm noktası konumunda yer aldığı gerçeği konferans katılımcıları tarafından ilin başardığı en önemli unsur olarak dile getirilmiştir. Bu doğrultuda işletmelerin ve üniversite yönetiminin söz konusu başarıyı, ilin ekonomik hayatına yansıtacak iş birliğini sağlamak amacıyla bir araya gelmesi ve il işletmelerinin gereksinimleri doğrultusunda üniversitenin işletmelere katkısını en etkin şekilde verebileceği paylaşım platformunun oluşturulması gerekmektedir. Söz konusu iş birliğinin ekonomik hayata yansımalarının uzun dönemli olabilmesi adına ise; İl karar alıcılarının, ilde yetişen nitelikli iş gücünün mezuniyet sonrası ilde tutulmasını sağlamaya yönelik sosyal ve kültürel gereksinimleri karşılayacak uygulamaları hayata geçirmesinde fayda görülmektedir.

Sivas Spor'un Birinci Ligdeki Başarısı İle Birlikte Marka Olması

İllerde sağlanan sportif başarılar, kentin motivasyonu, birlik duygusu, tanıtımı ve ekonomisi gibi birçok yönden illeri etkilemektedir. Özellikle Türkiye'de futbolun ülke halkı nezdinde ki öneminin yüksek olması, Sivas Spor'un başarılarını il açısından daha da önemli kılmaktadır. Bu kapsamda, Sivas Spor'un birinci ligde yakaladığı başarı hem Sivas Spor'un marka olmasında büyük rol oynamış hem de Sivas ilinin dışa dönük tanıtımında etkin rol almıştır. Lig müsabakaları boyunca İle gelen futbol takımlarının yanı sıra yayıncı kuruluş ve rakip tarafların ilde gerçekleştirdikleri her türlü harcamalar İlin ekonomik gelişimine katkı sağlamıştır. Sivas Spor'un yakaladığı başarı İlde bir birliktelik anlayışının doğmasına neden olduğu gibi sosyal yaşamın gelişmesine de olanak sağlamıştır. Ancak bu noktada hatırlatılması gereken unsur özellikle Anadolu takımı olarak ligde yer alan bir takımın sürdürülebilir bir başarı yakalayabilmesi adına tüm Sivas halkının ve de İlin ileri gelenlerinin gerek maddi gerekse de manevi anlamda takıma destek vermesi gereğidir. Sivas Spor'un söz konusu başarılarının uzun dönemli olmasını sağlayacak sistemin oluşturulması, İlin gerek sosyo-kültürel gerekse de ekonomik gelişmesi adına iyi bir tanıtım aracı olarak kullanılabilir.

Özel Sektörün Gelişimi

Cumhuriyet'in temellerinin atıldığı şehir olmasından da kaynaklı olarak kamu yatırımları açısından zengin konumda yer alan Sivas, uzun yıllar boyunca kalkınmasını büyük oranda kamu üzerinden sağlamış ve söz konusu bu kamu yatırımlarını destekleyecek özel sektörün gelişmesine destek sağlamıştır. Zaman içerisinde söz konusu destek özel sektörün gelişimini hızlandırıcı unsur olmuştur. Bugünün ekonomisinde ise, il içerisinde yapılan yeni yatırımların çoğunluğunun özel sektör tarafından gerçekleştirildiği gözlemlenmektedir. Özel sektör kapsamında özellikle maden sektörüne ağırlık verilen Sivas'ta girişimciler, İlde öne çıkan sektörlerin yanı sıra otomotiv yedek parça, tekstil (çorap, kot kumaşı) ve de mobilya imalatı alanlarında da alanlarına da yoğunlaşmış olarak ve artan üretim ile birlikte İlin toplam sanayi üretim kapasitesinin artış göstermesi noktasında katkı sağlamışlardır. Bu doğrultuda çeşitlilik sağlanan sektörler, artan üretim adetleri ve de ürün kalitesinde yakalanan standartlar neticesinde ihracata da yönelen özel sektör işletmeleri, İlin ihracatta da artış yakalamasını sağlayarak, 2006-2009 yılı itibari %72' lik bir büyüme gerçekleştirmişlerdir. Ancak bu büyüme ve yakalanan dış ticaret hacminin benzer illere ve İlin potansiyeline oranla çok düşük seviyelerde kalması noktasında İl işletmelerine ve de kamu kurum ve kuruluşlarına görevler düşmektedir. Bu noktada işletmelere düşen görevler arasında dış ticarete başlamak veya dış ticareti geliştirmek noktasında alanlarında uzman dış ticaret danışmanlık firmaları ile birlikte çalışılması yer almaktadır. İlde yer alan KOSGEB Sinerji Odağı, Sivas Ticaret ve Sanayi Odası, İGEME vb. kuruluşlara düşen görevler arasında ise Dış Ticaret eğitim programlarının hazırlanarak işletmelerde hayata geçirilmesi yer almaktadır. İlde son olarak üniversite-

ye de yabancı dil eğitiminin öğrencilere en iyi şekilde sağlanması ve dış ticarete ihtiyaç duyulacak nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi adına görevler düşmektedir.

Tarihi ve Kültürel Eserlerin Korunması

Medeniyetlerin beşiği konumundaki Sivas, geçmişten bu yana birçok tarihi eseri günümüz şartlarına kadar koruyabilmiş ve kültürel zenginliklerle dolu bir şehir olarak bugün kendisinden söz ettirmeyi başarmıştır. Bu dönemde de özellikle Valiliğin ve Belediyenin önderliğinde başta hükümet konağı olmak üzere birçok tarihi eserin restorasyon işlemleri tamamlanmış ve söz konusu tarihi eserlerin görsel değerleri artırılmıştır. Ancak Valiliğin ve Belediyenin gerçekleştirdiği bu çalışmalar, İlin turizm potansiyelini ekonomik katkıya dönüştürme noktasında yetersiz kalmaktadır. Bu noktada İlin turizm potansiyelini ön plana çıkartacak şekilde hazırlanan İl tanıtım broşürü, katalogu vb. tanıtım materyallerinin etkinliğinin turist potansiyelini artıracak şekilde kullanılmasına yönelik aktivitelerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Söz konusu tanıtımın ulusal ve uluslar arası arenada gerçekleştirilmesi ilin söz konusu turizm potansiyelinin ekonomik hayata katkısını artıracaktır.

Şehrin Modern ve Temiz Bir Yapıya Kavuşturulması

Sivas ilinde, belediyecilik faaliyetlerinin etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi ile birlikte oluşturulan modern ve temiz yapı İlin çevre İllere oranla daha göze çarpan bir yapıya kavuşmasında etkin rol oynamıştır. Söz konusu başarı ifadesinin uzun dönemde ilin güçlü yönü haline dönüştürülmesi öncelikli hedef olmalıdır. Bu kapsamda kamu faaliyetlerinin yanı sıra il halkının bilinç seviyesinin yükseltilmesi gerekmektedir. İlgili başarı ifadesinin güçlü yöne dönüştürülmesi sonucunda ise modern ve temiz yapı ilin tanıtımında vurgulanacak faktörler arasında yer almalıdır. Turizm kanallarının da etkin kullanılması ile birlikte İlde daha da önem kazanacak temiz ve modern yapı, tarihi zenginliklerin modern yaşamla Sivas'ta ne türlü bir ahenkle yaşatıldığını da gözler önüne serecek ve İlin tanıtımı için artı bir fayda sağlayacaktır.

Sivas Ekonomisinde Başarmamız Gerekenler

1. Turizm Kaynaklarının Etkin Değerlendirilmesi (6)
2. Beyin ve Sermaye Göçünün Engellenmesi (4)
3. STK ve Bürokratlardan Etkin Şekilde Yararlanılması (3)
4. Kolektif Düşünme ve Ortak İş Yapma Düşüncesinin Oluşturulması (3)
5. 2. Üniversitenin Şehre Kazandırılması (2)

Turizm Kaynaklarının Etkin Değerlendirilmesi

Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış Sivas ilinde turizm potansiyelinin yüksek olduğu konferansta yer alan katılımcılar tarafından da birçok kez dile getirilmiştir. Bu noktada İl Valiliği ve Belediyelerinin gerçekleştirdiği çalışmalar da turizm kaynakları adına oldukça olumlu gelişmelerdir. Ancak turizm potansiyelini ekonomik getiriye dönüştürme noktasında sıkıntılar yaşanan Sivas ilinde aynı zamanda turizm kaynaklarının da etkin kullanılmadığı gerçeği unutulmamalıdır. Başta tarihi ve kültürel zenginlikler olmak üzere günümüzde sağlık turizmi olarak da nitelendirilen ve trendi git gide artış eğiliminde olan kaplıca turizmi kaynaklarının varlığı da İle yerli ve yabancı turist çekme noktasında kullanılmalıdır. Ancak söz konusu potansiyelin ekonomik hayata katkısı sadece varlığı bulunan tarihi ve yer altı kaynaklarla gerçekleştirilememektedir. Bu kapsamda hedeflenen turist varlığını destekleyecek hizmet yapısının kurulması gerekmektedir. Bu doğrultuda turizmde ilin eksik olduğu noktaların belirlenmesi adına bir çalışma yapılarak, şehir içi/dışı ulaşım, konaklama, gıda vb konularda gerekli olan fiziki alt yapı çalışması ve insan kaynağı niteliğini sağlamaya yönelik planlamaların yapılmasında fayda görülmektedir.

Beyin ve Sermaye Göçünün Engellenmesi

Başardıklarımız kısmında da değinildiği üzere yüksek oranda sanayi gelişimine hız veren Sivas'ta, girişimcilerin çeşitli sektörlerde yatırımlar gerçekleştirmeye başlaması, mevcut işletmelerin üretim kapasitelerinde artış yaşamaları ve de işletmelerinin ihracata olan yönelimleri sonrasında nitelikli iş gücüne olan talepte de artış yaşanmaktadır. Diğer tarafta ise İlin potansiyeline inanmayan ve uzun dönemde Sivas'ta başarılı olamayacağını düşünen iş adamlarının varlığı da söz konusudur. Bu kapsamda başarılması gereken nokta olarak dile getirilen beyin göçünün engellenmesi ifadesinin gerçekleşmesi sermayenin il dışına çıkmasının da önüne geçecektir. Özellikle üniversiteden mezun olacak iş gücünün mezuniyet sonrası İl ekonomisine kazandırılması adına il karar alıcılarına önemli görevler düşmektedir. Bu kapsamda ildeki sosyal yaşam alanlarının ve nitelikli insan gücünü Sivas'a bağlayacak kültürel faaliyetlerin artırılması sağlanmalıdır.

STK ve Bürokratlardan Etkin Şekilde Yararlanılması

İlin başarılması gereken noktalar arasında konferans katılımcılarının dile getirdiği bir diğer nokta ise ilin STK ve Bürokratlardan yeterince faydalanamadığıdır. Bu kapsamda konferans katılımcıları tarafından yeterince faydalanılmadığı yönünde sorumluluk STK ve bürokratlara atfedilmiştir. Ancak söz konusu sorumluluk tek taraflı olarak değerlendirilmemelidir. İlde söz konusu başarıyı isteyen kişi ve kurumlar, başarının sağlanması adına STK ve bürokratları tüm ortamlarda desteklemeli ve söz konusu kurum ve kişilerden ne yönde destek istendiğini net olarak ortaya koymalıdır. Ekonomik anlamda işletmeler Sivil Toplum Örgütleri bazında eğitim, konferans vb. eksikliklerini sektörel bazlı belirlemeli ve ilgili sek-

tör kuruluşlarından bu desteği beklemelidir. Söz konusu yaklaşım ilde bulunan STK'ların ve il bürokratlarının il ekonomik hayatına katkısını artıracaktır.

Kolektif Düşünme ve Ortak İş Yapma Düşüncesinin Oluşturulması

İşletmelerin küçük işletmeler düzeyinden orta ve büyük işletmeler düzeyine geçişi noktasında kilit unsurlardan biri olan ortak iş yapma kültürü, işletmelerin büyüme dönemlerinde çok daha fazla oranda gereksinim duyacakları nakit akışı ve sermaye ihtiyaçlarını daha etkin bir biçimde yönetebilmelerine yardımcı olacaktır. Bu noktada işletmelerin yerelde ve ulusal yapıda yer alan kuruluşlardan da sermaye yönetimi eğitimleri talep etmeleri işletmeler açısından faydalı olacaktır. Özellikle Sivas ili gibi daha çok KOBİ düzeyinde firmaları bünyesinde barındıran bir İlde, gerek ulusal gerekse de uluslar arası pazarda daha etkin yer almak adına İlin ileri gelen karar alıcılarının, işletmeleri kolektif çalışma ve ortaklıklara gitme yolunda yönlendirmelerinde, Sivas'ın Ülke pazarında kendini duyurma ve yurt dışı pazarlara daha penetre olma noktasında fırsatlar sunacaktır. Bu kapsamda işletmelerin ortak hammadde satın alımı, nakliye giderlerinin paylaşımı, benzer ve ikame ürünlerin birlikte satışı vb. konularda işbirliğini ve dolayısıyla işletmeler arası sinerjinin artırılmasını sayılabacak projelerin geliştirilmesinde fayda görülmektedir.

2. Üniversitenin Şehre Kazandırılması

Başardıklarımız kısmında da değinildiği üzere Sivas Cumhuriyet Üniversite'sinin İle olan katkıları oldukça fazladır. 2. Üniversitenin İle kazandırılması ile birlikte bu katkıların katlanarak artacağı öngörülmektedir. Ancak bu noktada belirtmek gerekir ki İle olan kazanımların etkin değerlendirilmesi de yine İlin kaynaklarını ne şekilde ve nasıl yönettiği ile de ilgilidir. Başta Sivas halkının üniversite'yi her anlamda benimsemesi, üniversite öğrencilerinin İlin geleceğini ekonomik ve sosyal açıdan geliştirecek kişiler olduğunu unutmaması gerekmektedir. Sivas işletmeleri ise üniversitenin öğrenci, öğretim görevlisi, laboratuvar vb. kaynaklarından en üst düzeyde faydalanabilmek adına atılımlarda bulunması ve Üniversite-Sanayi İş Birliğinin kurulmasında her türlü fedakârlığı yerine getirmesi gerekmektedir. Bu noktada İlin Valilik, Belediye, Sanayi ve Ticaret Odaları vb. kurum ve kuruluşlarına da üniversitede okuyan öğrencilerin İlde tutulabilmesi adına mezun olmaları sonrasında İlde tutunabilecekleri iş kolları oluşturma ve sosyal yaşam alanları açısından zaman geçirebilecekleri mekânları İle kazandırma noktasında görevler düşmektedir. İle 2.Üniversitenin kurulması adına ise İlin ileri gelenleri ve bürokratlarının gerekli çalışmaları gerek resmi mercilerde gerekse de İl özelinde yerine getirmeleri, İlin geleceğini şekillendirmek adına katkı sağlayacaktır.

B.2. SİVAS İLİNİN BASKIN ÖZELLİKLERİ – GZFT UYGULAMASI

Uygulama Hakkında Kısa Bilgi

60 kişinin katılımı ile gerçekleşen Sivas Gelecek Stratejileri Konferansı GZFT analizi sırasında İl için önem taşıyan birçok noktaya değinilmiştir. İl'in sahip olduğu güçlü-zayıf yanları ve piyasadaki fırsat-tehditler katılımcılar tarafından değerlendirilmiş olup İl ile ilgili en zayıf kalan yönler tespit edilmiştir. Uygulama sonrasında İl ile ilgili olarak açığa çıkan sonuçlar aşağıdaki gibi değerlendirilmiştir.

GÜÇLÜ YANLAR

Sivas İlinin Güçlü Yanları

1. Sivas'ın sahip olduğu tarihi ve kültürel yapısı
2. Sivas'ın sahip olduğu yer altı kaynaklarının zenginliği
3. Sivas'ın bulunduğu coğrafi konum ve coğrafi yapısı
4. Sivas'ta üniversitenin bulunması ve eğitim kalitesinin artıyor olması
5. Sivas'ın tarım ve hayvancılık konusunda elverişli arazilere sahip olması

Sivas'ın sahip olduğu tarihi ve kültürel yapısı

Sivas ili gelecek stratejileri konferansı katılımcı gruplarının tamamında İl'in sahip olduğu tarihi ve kültürel yapının önemi ve bu yapının İli nasıl güçlü kıldığı üzerinde durulmuştur.

Sivas ili oldukça geniş bir tarihi ve kültürel yapıya sahiptir. İl'in sahip olduğu tarihi yapıların temeli Selçuklu Devleti zamanına kadar dayanmaktadır. Divriği Ulu Cami 1100 yılında inşa edilmiş olup tarihi değerini 9 yüzyıldır devam ettirmektedir. Ulu Cami gibi Gök Medrese, Çifte Minareli Medrese ve Mavi Medreseleri çini sanatının Türkiye'de en güzel örneklerinin sergilendiği mimarilerdir. Ayrıca İstiklal Savaşı'nın temellerinin atılmış olduğu Sivas, Cumhuriyet tarihini yapısını da barındırmaktadır. İldeki tarihi binaların çoğu restore edilmiş olup Cumhuriyet tarihinin yansıtılması için gelen turistlerin beğenisine sunulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en eski izlerine sahip olması Sivas'ın bütün iller içerisinde özel bir yere sahip olmasını sağlamaktadır. Bu da tarih bilimcileri, öğrencileri ve birçok turistin ülkemize gelmesi için zemin oluşturmaktadır.

Örf ve adetlerine sıkıca bağlı olan Sivas aynı zamanda zengin yemek kültürüne ve çini sanatı gibi el sanatı birikimine sahiptir. Sivas el sanatları özellikle kendisini hediyelik eşyaların yapılması ve satışında göstermektedir. İlin turistik yapısının gelişmesinde bu el sanatının ürünü olan hediyelik eşyaların katkısı büyük olmuştur. Fakat yine de istenilen düzeye ulaşamamıştır. Bunun için İl Kültür ve

Turizm Müdürlüğü ve el sanatına dayalı hediyelik eşya üretimi yapan işletmelere görevler düşmektedir.

İlin sahip olduğu bu kültürel ve tarihi yapının tanıtımının artırılması için İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından çalışmalar yürütülmelidir. Sivas'ın tarihi yapısının korunması ve geçmiş yılların anılması adına İstanbul'da bulunan Minyatürk şehri vb fark yaratacak projelerin Cumhuriyet zamanını içerecek şekilde Sivas'ta da tasarlanması ilin tanıtımının daha etkin yapılabilmesi için önem taşımaktadır.

Ayrıca burada tur operatörlerinin Sivas'ın tanıtımına yönelik programlar oluşturması gerekmekte ve bankalar tarafından kültürel ve tarihi zenginliklerin tanıtımının sağlanması için turizm tesislerine yönelik kredi paketlerinin oluşturulması gerekmektedir.

Sivas'ın sahip olduğu yer altı kaynaklarının zenginliği

Çalışmaya katılan grupların tamamı Sivas'ın yer altı maden kaynakları ve jeotermal kaynaklar açısından çok zengin olduğunu önemle belirtmişlerdir.

Sahip olunan jeotermal kaynaklar açısından Sivas zengin bir karakteristik sergilemektedir. Jeotermal su kaynakları ile İl ekonomisine en çok sağlık turizmi adına katkı sağlanmaktadır. İl'de bulunan kaplıcalar; Kangal Balıklı Kaplıca, Kangal Balıklı Çermik ve Soğuk Çermik'tir. Bu kaplıcalara her yıl birçok hasta gelmekte ve yaşadıkları problemlere yönelik tedavi aramaktadır.

Jeotermal kaynakların tanıtımının artırılması ve halk bilincinin oturtulması adına alternatif tedavi yöntemleri konusunda sağlık merkezleri ile görüşmeler yapılmalıdır. Görüşmeler esnasında tedavi edilebilecek olan noktalar ilgili uzmanlara aktarılmalı ve doğal yollarla tedavinin teşvik edilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca kaplıca tesislerinde alternatif tedavi üzerine eğitim görmüş olan sağlık uzmanlarının bulunması ilin sağlık turizmi potansiyelini artıracaktır.

İlde yer altı kaynağı olarak yöreye özgü özel mermerler ve travertenler bulunmaktadır. Bu malzemeler blok verimliliği yüksek ürünler olmasına rağmen ülke genelinde fazla bilinir bir yapıya sahip değillerdir. Bu ürünlerin bilinirliğinin artırılmasına yönelik çalışmaların başlatılması gerekmektedir.

Sivas'ın bulunduğu coğrafi konum ve coğrafi yapısı

Sivas ili sahip olduğu arazi yüz ölçümü açısından Türkiye'nin en büyük 2.ildir. İl sadece sahip olduğu arazi büyüklüğü ile değil aynı zamanda stratejik konumu ile önemli bir noktada bulunmaktadır. Arazinin bu denli geniş olması Giresun, Ordu, Tokat, Erzincan, Malatya, Kahramanmaraş, Kayseri ve Yozgat olmak üzere toplamda 8 il ile komşu olmasını sağlamakta olup ticari ilişkiler adına alternatif yapıların oluşturulmasına olanak sağlamaktadır. Çevresindeki illerden gerek hammadde, gerek iş gücü gerekse de diğer kaynakların temini konusunda yararlanılabilmektedir. Bu da ilin her türlü gelişimi için kolaylık sağlamaktadır. Ayrıca

çevresindeki iller için bir kavşak noktası olmakta ve il ticaret akışı içinde önemli bir yere sahip olmaktadır.

Sivas yalnızca çevresindeki iller için bir kavşak noktası oluşturmamakta aynı zamanda birçok akarsu için de geçiş noktası olmaktadır. Akarsu zenginliği açısından Sivas Türkiye'deki en önemli iller arasında yer almaktadır. Kızılırmak, Yeşilirmak ve Fırat Nehri'nin en önemli kollarından biri olan Karasu Nehri Sivas'tan doğmaktadır. Bu nehirler üzerinde olta balıkçılığı potansiyelinin yüksek olması nedeniyle birçok balık tutma tutkunu çevre illerden Sivas'a olta balıkçılığı yapmaya gelmektedir. Ayrıca İl'de bulunan Kelkit çayı rafting sporunu sevenler için bir buluşma noktası haline gelmektedir. Bu noktada ilde coğrafi kaynakların korunması önemli hale gelmektedir. Bu kapsamda kamu otoritesinin bir yandan söz konusu coğrafi alanların korunmasına yönelik aktiviteleri gerçekleştirirken bir yandan da doğal kaynakların korunmasında daha önemli olan insan faktörünün bilincinin artırılmasına yönelik çalışmaları gerçekleştirmelidir.

Sivas'ta üniversitenin bulunması ve eğitim kalitesinin artıyor olması

Cumhuriyet Üniversitesi'nin varlığı Sivas'a büyük oranda katma değer sağlamaktadır. Üniversitenin İle sağlamış olduğu en önemli katma değer nitelikli insan gücünün eğitiminin sağlanmasıdır. Ayrıca bu insan kaynağı ve üniversite sanayi işbirliği çerçevesinde ilin sanayi yapısı gelişmektedir. İşbirliği sayesinde ortak projeler geliştirilerek ilde uygulamalar yapılması ve aynı zamanda bir Ar-Ge yapısının oluşması sağlanmalıdır.

Ayrıca ile gelen üniversite öğrencileri tarafından diğer illerden Sivas'a para akışı gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin varlığından dolayı yeni birçok işletme açılmış olup öğrencilere hizmet etmektedir. Üniversitenin varlığı en temelde bu iki alanda İlin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Üniversitedeki eğitim kalitesinin giderek artış gösteriyor olması da öğrenci potansiyelini artırmaktadır. Bu kapsamda il üniversitesinin cazibesinin artırılarak özellikle il dışından öğrencilerin Sivas'a kazandırılması yönünde üniversite tanıtım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca başarmamız gerekenler bölümünde dile getirilen ikinci üniversitenin kurulması yönünde çalışmaların başlatılması gelecek dönemde üniversite ve öğrencilerin il ekonomik hayatına katkısını artıracaktır.

Sivas'ın tarım ve hayvancılık konusunda elverişli arazilere sahip olması

Çalışmaya katılan grupların tamamı tarafından ilin tarım ve hayvancılık konusunda elverişli bitki örtüsü ve arazilere sahip olduğu belirtilmiştir. İlin sahip olduğu arazilerin güneş alma özellikleri ve genişlikleri tarımsal ürünlerin yetiştirilmesi adına önem taşımaktadır. Tarımsal açıdan verimli olan bu arazilerin stratejik planlamalar yapılarak daha etkin kullanımının sağlanması gerekmektedir. Bunun için il ziraat odası ile bağlantıya geçilip ortak akıl ile ilin ekilebile-

cek alanlarının ve ne tür tarımsal faaliyetlerin yapılabileceğinin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu faaliyetler doğrultusunda ekili alanların da artışı gerçekleşecektir. Aynı zamanda Sivas'ta üretilen tarımsal ürünlerin yurtiçinde tanıtımının sağlanması için bir tanıtım grubunun oluşturulması ve özellikle Zara Balı gibi ürünlerin hem yurtiçinde diğer illerde hem de yurtdışına ihracatının yaygınlaştırılması üzerine çalışılması gerekmektedir.

ZAYIF YANLAR

Sivas İlinin Zayıf Yanları

1. Sivas'taki eğitim kalitesinin henüz istenilen düzeye ulaşmış olmaması
2. Sivas'ın coğrafi yapısının elverişli olmaması ve sert bir iklim yapısına sahip olması
3. Girişimcilik yapısının zayıf olması
4. Tarım ve hayvancılık imkânlarının azlığı
5. Sivas ilinde ortak hareket etme bilincinin yeterli düzeyde olmaması

Sivas'taki eğitim kalitesinin henüz istenilen düzeye ulaşmış olmaması

Çalışmaya katılan grupların tamamı tarafından en çok değinilen zayıf nokta ilin eğitim kalitesinin istenilen düzeye ulaşmamış olmasıdır. İllerin gelişimine en fazla katkı sağlayacak olan beyin gücünün istenilen düzeylerde olmaması ilin potansiyel gelişiminin önüne geçmektedir. Söz konusu bu zayıf yön güçlü yönlerde belirtilen üniversitenin varlığı ve eğitim seviyesinin artıyor oluşu ifadesi ile çeliştiği görülmektedir. Ancak söz konusu bu nokta çelişkiden çok konferansın amacının gerçekleştiğine işaret etmektedir ki aslında Sivas ekonomik hayatını temsil eden grupların üniversite ve eğitim kalitesine yönelik farklı algılarının olduğunu göstermektedir. Bu kapsamda üniversitenin Sivas'a olan katkısının ne olması gerektiği ve il ekonomik aktörlerinin ne tür nitelikte insan kaynağı ihtiyacı bulunduğuna yönelik ayrı bir çalıştayın yapılmasında fayda görülmektedir. Söz konusu çalıştay il ekonomik, siyasi ve akademik aktörleri arasındaki mevcut algının ortak bir karara bağlanmasını sağlayacak böylece eğitimin uzun dönemde ekonomiye katkısını artıracaktır.

Sivas'ın coğrafi yapısının elverişli olmaması ve sert bir iklim yapısına sahip olması

Sivas ilinin sert bir iklim yapısına sahip olması ilin çeşitli noktalarda zayıf kalmasına sebep olmaktadır. Katılımcılar tarafından tanımlanan zayıf kalınan noktaların başında tarım yer almaktadır. Sivas'ın %65'inin sarp ve dağlık olduğu be-

lirtilmiş ve bu nedenle tarım yapılabilecek arazilerin az olduğu vurgulanmıştır. İklim şartlarının da ağır geçmesi İlin tarımsal yapısını ve üretkenliğini doğrudan olumsuz yönde etkilemektedir. İklim şartlarının ağır olması aynı zamanda taşımacılığı da olumsuz yönde etkilemektedir.

İlin bir güçlü yanı olarak kabul edilmiş olan coğrafi konumu aynı zamanda zayıf bir yanını da oluşturmaktadır. Katılımcılar tarafından ilin limanlara olan uzaklığı bir zayıflık olarak tespit edilmiştir. Limanlara olan uzaklık ucuz hammadde ve malzeme tedariki ile ürün sevkiyatı alternatiflerinin geri planda kalmasına sebep olmaktadır. Bu durum aynı zamanda deniz aşırı ticaretin istenilen verime ve boyutlara ulaşmasına olanak sağlamamaktadır.

Oluşturulacak bir stratejik arazi kullanım planı doğrultusunda tarımsal faaliyetler geliştirilebilir. Bunun için güçlü yanlar kısmında da belirtilmiş olan il ziraat odası ile beraber çalışılarak tarımsal verimlilik artırılabilir.

Girişimcilik yapısının zayıf olması

Bir ilin girişimcilik yapısı ilin sanayi, ticaret ve diğer hizmetlerin gelişmesi ilin gelişmişlik durumunu gösteren bir indikatördür. Bir ilin girişimcilik yapısı ölçülürken ilk olarak destek kuruluşlarının varlığı sorgulanabilir. Girişimcilik bugün neredeyse Türkiye'nin her ilinde desteklenmektedir. Fakat çalışmaya katılan gruplar tarafından Sivas ilinin girişimcilik yapısının gelişmemiş olduğu, girişimcilik ruhunun zayıf kaldığı ve girişimcilere destek sunacak olan kurum ve kuruluşların neredeyse hiç olmadığı belirtilmiştir.

İldeki girişimciliğin artırılması ve teşvik edilmesi için kamu kuruluşlarınca küçük ve orta ölçekli iş kurulmasına yönelik projelerin oluşturulması gerekmektedir. Bunun için KOSGEB, İl Esnaf ve Sanatkarlar Odası, İl Ticaret ve Sanayi Odası ve İŞKUR gibi kurumların bölge ofislerinin ayrı projeler oluşturması ya da ortak bir çatı altında buluşması gerekmektedir. Bu kurumlar aracılığı ile ildeki girişimcilik bilinci artırılmalı ve üretilen yeniliklere kamu ya da özel kurumlar tarafından destek sağlanmalıdır.

Tarım ve hayvancılık imkânlarının azlığı

Konferansa katılan gruplar tarafından ildeki tarıma elverişli arazi bolluğundan bahsedilirken aynı zamanda tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için gerekli olan imkânların azlığı da vurgulanmıştır. İlk olarak göze çarpan eksiklikler toprakların verimli kullanılmaması, sulama imkânlarının azlığı ve hem tarım hem de hayvancılıkta organize bir yapıya sahip olunamamasıdır. Verimli arazi miktarı bol olmasına rağmen karşılaşılan imkânsızlıklar nedeni ile ilde tarım sektöründen istenilen randıman alınamamaktadır. Bunun için ildeki tarım veriminin en yüksek düzeylere çıkarılması için gereksinim araştırmaları yapılmalı, tarım gelişim simülasyonları oluşturulmalı ve fizibilite raporları hazırlanmalıdır. Bu sayede ilin tarımdan sağladığı katma değer artış gösterecektir. Burada il tarım müdürlüğüne ve ziraat odasına görevler düşmektedir.

İllerde hayvancılığın gelişmesi için organize bir yapıya kavuşulması önem taşımaktadır. Bunun için organize hayvancılık bölgelerinin oluşturulması hayvancılık açısından gelişmiş olan iller için kaçınılmaz bir gerekliliktir. İlde hayvancılığın bir sistematik halinde işleminin sağlanması ve hayvancılıkta verimliliğin artırılabilmesi adına organize hayvancılık bölgesinin kurulması gerekmektedir. Sivas bu sayede hayvancılıkta diğer illere oranla ön plana çıkabilecektir.

Sivas ilinde ortak hareket etme bilincinin yeterli düzeyde olmaması

Sivas'ta ortak hareket etme ve yatırım yapma bilincinin yeterli düzeyde olmaması bir zayıf yön olarak tespit edilmiştir.

Sivas'ta bulunan küçük ve orta ölçekli işletmeler içinde bulunulan yoğun rekabet ortamı doğrultusunda çok fazla zorlanmakta olup zayıf olanlarının piyasadan kaybolma durumu ile karşılaştıkları görülmektedir. Böyle bir rekabet ortamında başarılı olabilmek ve işletmeleri geleceğe taşıyabilmek için kolektif hareket etme bilinci Sivaslı işletmelere yerleştirilmeli, satın almadan satışa kadar bütün değer yaratma zinciri boyunca fayda sağlamalarına olanak tanıyacak proje ve yönlendirmelerin il karar alıcıları tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

FIRSATLAR

Sivas ilinin Çevresindeki Fırsatlar

1. Sivas'a olan ulaşım imkânlarının giderek artış gösteriyor olması
2. Hayvansal ürünlere ve organik tarıma olan ilginin artıyor olması
3. Sağlık ve kültür turizmine olan ilginin artıyor olması
4. Jeotermal kaynaklara olan ihtiyacın dünya genelinde artış gösteriyor olması

Sivas'a olan ulaşım imkânlarının giderek artış gösteriyor olması

Sivas ilinde mevcut olan ulaşım alternatifleri bugün karayolu ve havayolu ile sınırlıdır. Ancak gelecek dönemde ulaşım alternatiflerine yeni birisi, demiryolu, eklenecek olup Sivas'ın potansiyelini daha da artıracaktır. Ankara-Sivas arasında sefer yapacak olan hızlı tren Sivas'a olan ulaşım süresini kısaltacak olup yatırımcılar için cazip bir ortam yaratacaktır. Ulaşım imkânlarının artması ile teşvik bölgesinde yer alan Sivas'a yalnızca yatırımcılar değil aynı zamanda bölgeyi gezip cumhuriyet tarihini yaşamak isteyen turistler için de bir kolaylık sağlayacaktır. Bu sayede demiryolu taşımacılığına yönelik alternatifler de oluşturulacak olup il ekonomisine doğrudan ve dolaylı olarak katkı sağlanacaktır. Bütün bu fırsatlar doğrultusunda ilin potansiyeli artış gösterecek olup gelen misafirlerin ağırlanması için yeni tesislerin yapılmasını ve mevcut olanların geliştirilmesini zorunlu kılacaktır. Bu nedenle projenin ile getireceği katkıların analiz edilerek söz ko-

nusu katkıların maksimum olabilmesi adına gerekli alt yapının hazırlanmasına yönelik çalışmaların başlatılmasında fayda görülmektedir.

Hayvansal ürünlere ve organik tarıma olan ilginin artıyor olması

Türkiye genelinde hayvansal ürünlerin özellikle et fiyatları, arzın azalmış olmasından dolayı artış sergilemiştir. Bakanlığın et piyasasına müdahalesi sonrasında et ithalatı yolu açılmıştır. Bu da Türkiye içindeki et talebinin karşılanamadığını göstermektedir. Sivas hayvancılık ve hayvancılık yan dallarının geliştirilmesinde başarı sağlamış bir il olarak bu talebin karşılanması için gerekli çalışmaları yapmalıdır. Bu çalışmalar arasında zayıf özellik olarak bahsedilen organize hayvan bölgelerinin kurulması önem taşımaktadır. Hayvansal ürünlerin üretiminde organize bir sistem uygulanması doğrultusunda verimliliğin artacağı aşikârdır.

İnsan sağlığının giderek önem kazandığı günümüzde hormonsuz, katkı maddesiz, ilaçsız olan gıda ürünlerine olan talep artış göstermektedir. Tüketiciler giderek organik olan ürünlerin tüketimine özen göstermektedir. Bu durumda Sivas'ın sahip olduğu ekilebilir arazi üzerinde organik tarım yapılması Sivas için bir avantaj sağlayabilecektir. Bunun için gerekli fizibilite çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Birim alandan elde edilebilecek ürün miktarı ve bu ürünlerden elde edilebilecek olan gelir hesaplanmalı ve söz konusu veriler doğrultusunda uzun dönemli il stratejik tarımsal üretim planı hazırlanmalıdır.

Sağlık ve kültür turizmine olan ilginin artıyor olması

Sağlıklı yaşamın sürdürülmesi ve sağlıklı bir yaşama sahip olunabilmesi için alternatif tedavi uygulamaları önem kazanmaktadır. Bu eğilimin temel sebebi ise kişilerin tedavi süresince kimyasal katkı maddeleri içeren ve insan vücudu organlarını yoran ya da zarar veren ilaçları kullanmak istememesidir. Alternatif tedaviler arasında kaplıcalar ön sırada yer almaktadır. Kaplıcalarda bulunan jeotermal kaynaklardan birçok hastalığın tedavisi ya da tedavisinde kullanılan ilaçların yan etkilerinin azaltılması amacıyla yararlanılmaktadır. Artan bu eğilim doğrultusunda Sivas'ın sahip olduğu jeotermal kaynaklar önem kazanmaktadır. Sivas'ın bu kaynaklardan avantaj sağlayabilmesi için kaplıca turizmine olan ilgiye bağlı olarak tesislerinin potansiyelini ve kapasitelerinin artırılmasına gidilmelidir. Bunun için il turizm müdürlüğü ile yatırımcılar ortak çalışarak projeler geliştirmeli ve kamu desteği ile tesislerin sağlık turizmine yönelik hizmet kalitesinin artırılması sağlanmalıdır.

Jeotermal kaynaklara olan ihtiyacın dünya genelinde artış gösteriyor olması

Jeotermal kaynaklara olan ihtiyacın dünya genelinde artış gösteriyor olması çalışmaya katılan gruplar tarafından Sivas ili için bir fırsat olarak görülmüştür. Dünya genelinde jeotermal kaynaklardan yararlanılması adına birçok çalışmalar

yürütülmektedir. Merkezi ısıtma sistemi kullanımında, proses ısı temininde, endüstriyel kurutma aşamalarında kullanılmakla beraber aynı zamanda karbon-dioksit, gübre, lityum, ağır su, hidrojen gibi kimyasal maddeler ve mineraller jeotermal kaynaklardan elde edilmektedir. Jeotermal kaynaklar aynı zamanda mineral içeren içme suyu elde edilmesinde de kullanılmaktadır. Bu anlamda Sivas sahip olduğu 3 ana jeotermal kaynak sayesinde avantajlı bir konuma sahiptir. pH değerleri 6-7.40 arasında değişen kaplıcalardan birçok mineral elde edilmektedir. Mevcut yapıda jeotermal enerji kaplıca hizmetine yönelik kullanılmaktadır. Sivas'ta jeotermal tesislerden daha etkin yararlanılabilmesi adına söz konusu jeotermal enerjinin endüstriyel kullanımına yönelik bir takım proses sistemleri tasarlanmalı ve uygulanabilirlikleri test edilmelidir.

Sivas İlinin Çevresindeki Tehditler

- 1.Komşu illerin gelişim hızlarının artıyor olması
- 2.İş olanakları nedeni ile büyük şehirlerin iş gücü talebinin artıyor olması
- 3.Küresel ısınmanın varlığı ve doğal kaynakların azalıyor olması
- 4.Ulusal firmaların yurtiçinde daha fazla yer alması
- 5.Ekonomik istikrarsızlık

Komşu illerin gelişim hızlarının artıyor olması

Konferansa katılan gruplar komşu illerin gelişmişlik düzeylerinin yüksek olmasını ve gelişmenin hala devam ediyor olmasını Sivas ili için bir tehdit olarak değerlendirmişlerdir.

Çevre illerin özellikle Kayseri ve Tokat illerinin gelişmişliği Sivas için bir tehdit unsuru oluşturmaktadır. Kayseri'nin sanayi ve ticarete elde etmiş olduğu başarılar Sivas'ın arka planda yer alan bir il olmasına sebep olmaktadır. Özellikle kamuya ait bölge müdürlüklerinin Sivas'tan alınarak çevredeki illere verilmesi Sivas'ın ekonomik alanda gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Söz konusu etmenlerden dolayı Sivaslı iş adamları yatırımlarını Sivas dışına yapmaya başlamıştır. Bu da ilin potansiyelini etkin kullanamamasına neden olmaktadır. Mevcut olan bütün negatif etkilerin ortadan kaldırılması ve yatırımların Sivas'a kazandırılması amacıyla teşvik sisteminin yatırımcılara doğru tanıtılması gerekmektedir. Bu kapsamda kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri ortak projelerle il içi ve dışında tanıtım organizasyonları düzenlemesi gerekmektedir.

İş olanakları nedeni ile büyük şehirlerin iş gücü talebinin artıyor olması

Kayseri başta olmak üzere Sivas'ın gelişmesini tehdit eden çevre ve bölge illeri bulunmaktadır. Okuryazar oranı yüksek ve Cumhuriyet Üniversitesi gibi köklü bir eğitim kurumuna sahip olan Sivas'ın karşılaştığı en büyük tehditlerden birisi büyük şehirlerdeki artan yatırımlardan dolayı iş gücü ihtiyacının giderek artış gösteriyor olmasıdır. Sivas'ın sahip olduğu nitelikli iş gücü istenilen iş imkânlarının sağlanamamasından dolayı çevre illere ve büyük şehirlere doğru yönelmektedir. Bu kapsamda işletmelerin nitelikli insan gücünü bünyelerine kazandırılarak söz konusu dış göçün önlenmesi gerekmektedir. Ancak işletmelerin nitelikli iş gücüne ödemesi gereken ücretin yüksekliği söz konusu aksiyonun alınmasının önündeki en büyük engeldir. Bu doğrultuda sivil toplum örgütleri ve kamunun ilgili konuya ilişkin bilinçlendirme çalışmaları yapması gerekmektedir. Çalışma sonucunda işletmelerin nitelikli elemana ödedikleri yüksek ücret karşılığında söz konusu çalışanın firmaya olan katma değeri niteliksiz iş gücü ile karşılaştırarak sunulmalı ve nitelikli eleman desteklerinden işletmelerin faydalanması sağlanmalıdır.

Küresel ısınmanın varlığı ve doğal kaynakların azalıyor olması

Küresel ısınmanın gündemde olması konferansa katılan gruplar tarafından bir tehdit olarak değerlendirilmiştir.

Küresel ısınma nedeni ile tarımsal çalışmaların olumsuz etkilenmesi, artan kuraklık nedeni ile tarıma elverişli arazilerin azalıyor olması Sivas için büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Bunun için il tarım müdürlüğü tarafından verimlilik artırıcı politikalar oluşturulmalı ve uygulanarak ekilebilir toprak kaybı daha fazla artmadan uygulanmaya başlanmalıdır.

Diğer bir tehdit ise doğal kaynakların kirleniyor olmasıdır. Sivas ilinin fayda sağlayabileceği birçok doğal kaynağı olmasına rağmen bu kaynaklar çeşitli nedenlerden dolayı kullanılabilir özelliklerini yitirmeye başlamıştır. Mineraller açısından zengin bir yapıya sahip olan Sivas yer altı kaynaklarını daha etkin kullanmak için Ar-Ge çalışmalar yürütmeli ve sahip olduğu bu kaynaklardan daha fazla yararlanmalıdır. Bunun için üniversite öğretim görevlilerinden oluşan bir ekip kurulması sağlanmalıdır. Ayrıca işletmelerin üretim süreçleri sonucunda doğal kaynaklara yönelik negatif dışsallıkları analiz edilerek gerekli yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

Ulusal firmaların yurtiçinde daha fazla yer alması

Yurtiçindeki rekabetin giderek artış gösteriyor olması Sivaslı yerli firmaların piyasada yer edinmesini zorlaştırmaktadır. Bunun için üretimde verimli seviyelere çıkılması, katma değerini artıracak ürünlerin üretiminin sağlanması için Sivaslı işletmelerin iç süreçlerini geliştirmeleri gerekmektedir. Doğru yapılanmanın sağlanması için profesyonel kişi ve kuruluşlardan destek talebinde bulunul-

masında fayda vardır. Bu sayede kaynakların daha etkin ve verimli kullanılması sağlanabilecektir. Belirtilen rekabet ortamında geride kalınmaması için Sivas'ta yatırıma olanak sağlayacak alt yapının oluşturulması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu sayede yatırımcılar için cazip imkanlar sunulabilecek ve yatırımcıların İle çekilmesi sağlanılabilecektir. Söz konusu tehdidin yanı sıra uluslar arası firmaların da rekabet ortamında Sivas işletmelerine rakip olduğu unutulmamalıdır. Bu kapsamda işletmeler, yukarıda belirtilen aktiviteleri sadece yurt içi rekabet düzeyinde hedeflememeli global rekabette yurt dışı aktörlere de rakip olabilecek sistemlerin firmaları bünyesinde kurulmasını hedeflemelidir.

Ekonomik istikrarsızlık

Ulusal ve uluslar arası krizler Türkiye'de bulunan işletmeleri tehdit eder hale gelmiştir. Kriz dönemlerine hazırlıklı olmayan ya da yeterli birikime sahip olmayan işletmelerin çoğu kriz ortamında piyasadan çekilmek zorunda kalmışlardır. Bu durum Sivaslı işletmeler için de geçerli olup, işletmelerin sürdürülebilir bir yapıya kavuşmaları adına bilinçli hareket etmeleri sağlanmalıdır. Ekonomik krizlerin firmalar tarafından engellenemeyeceği geçeceği altında firmaların söz konusu krizlerden en az kayıpla çıkmaları hedeflenmelidir. Bunun için firmalar, ekonomik istikrarsızlık ortamlarında olabilesi senaryolar üzerinde durulmalı ve senaryo bazlı önlem haritası hazırlanmalıdır. Söz konusu bu önlem haritaları ise ancak stratejik yönetim yapısının firmalara kazandırılması ile gerçekleştirilebilecektir. Bu ise Sivas işletmelerinin mevcut yönetim yapısının değiştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. İşletmelerin yönetim yapısının değiştirilmesi ise yöneticilerin niteliksel gelişimi ile sağlanabilir ki bu profesyonel desteği gerektirmektedir. Bu kapsamda sektör temsilci kuruluşları, ilgili sektörlerde yer alan firmaları bir araya getirerek ve bu profesyonel desteği sağlayacak danışman/uzman kadroları firmalarla buluşturmasında fayda görülmektedir.

B.3 EĞİLİMLER HARİTASI

Uygulama Hakkında Kısa Bilgi

“Eğilimler Haritası”, “Sivas Gelecek Stratejileri Konferansı”nın, üçüncü ana bölümüdür. Bu bölümde gruplar, uzmanlık alanları doğrultusunda Sivas ili işletmelerinin gelişimini etkileyen eğilimleri ve bu eğilimlerin Sivas’a işaret ettiği görevleri belirlemişlerdir.

Uygulama kapsamında Eğilim Haritaları, Fırsatlar Haritası ve Tehditler Haritası olmak üzere iki alt bölümden oluşmaktadır.

FIRSATLAR HARİTASI

Konferans katılımcıları konferansın bu bölümünde, çeşitli fırsatların gelecekte gündeme getireceği eğilim ve gelişmeleri analiz etmişlerdir. Analizlerin sonucunda ise bu eğilimlere göre bugünden planlanması ve gerçekleştirilmesi gereken stratejik gelişim görevleri belirlenmiştir.

Grup katılımcıları tarafından ilin ekonomik gelişmelerini etkileyen fırsat eğilimleri şu şekilde tanımlanmıştır:

1. Jeotermal, doğa sporları ve kültür turizmi fırsatlar sunuyor
2. Tarım alanlarının genişliği ve hayvan yetiştiriciliği potansiyeli fırsatlar sunuyor
3. Sivas’ın coğrafi konumu ve ulaşım olanakları gelişmeyi destekliyor
4. Kültürel zenginlikler ve yöresel ürünlerin iyi değerlendirilmesi gelişim fırsatları sunabilir
5. Üniversiteden; sanayi, ticaret ve sosyal alanlarda daha fazla yararlanılabilir

GRUP 1

“Jeotermal, doğa sporları ve kültür turizmi fırsatlar sunuyor”

FIRSATIN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER

Grup çalışması sonucunda “Jeotermal, doğa sporları ve kültür turizminin fırsatlar sunması” ile gelecekte gündeme gelecek gelişmeler şu şekilde tespit edilmiştir:

FIRSATIN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER NELER OLACAKTIR?	
Yetmiş elemanlara istihdam olanakları	Üniversitede bu alana yönelik bölümlerin artırılması
Dağcılık, yamaç paraşütü, kayak, rafting vs. doğa sporlarının yapılabilirliği	Doğa sporlarının gelişmesiyle ortaya çıkan pazar ve istihdam olanakları
4 Eylül şenlikleri uluslararası platformda gelişir ve bu konuda yeni tesisler ve istihdam olanakları ortaya çıkar	Yöresel ürünlerin pazarlanmasında yeni fırsatlar
Tersine göç sağlanır	Aşıklar bayramı kapsamı genişler
Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde doğa sporlarına yönelik yeni spor okulları ve kulüpleri açılması	Eski Sivas evlerinin ve konaklarının kültür faaliyetleri kapsamında turizme kazandırılması
Sivas el sanatları canlandırılır	

Grup tarafından önerilen, bu gelişmelerin gerektireceği stratejik gelişim görevleri ise şunlardır:

BU GELİŞMELERDEN YARARLANMAK İÇİN NE TÜR GÖREVLER GERÇEKLEŞTİRİLMELİDİR?	
Üniversitede yöresel sosyolojik-ekonomik vs. özelliklerine yönelik çalışmaların artırılması	Yıldız Dağı projesinin en kısa zamanda hayata geçirilmesi
Özel sektörün bu gelişmeler doğrultusunda konaklama ve sosyal ihtiyaçların karşılanacağı tesislere yatırım yapması (Otel, lokanta, konferans salonu, alışveriş merkezi)	Bürokratların bu alandaki gelişmelere destek vermesi
Kurum ve kuruluşlar (İl Turizm Müd., Belediye, TSO) ilgili alanlarda fizibilite ve etüt çalışmaları ve gerekli tanıtımları yapabilir. Özel sektörü teşvik ederek cazip imkanlar dahilinde yeni yatırım alanları sunabilir.	Valilik, Belediye, TSO, Üniversite ve diğer kurum ve kuruluşlar Sivas'ın tanıtımı konusunda daha işbirliği içerisinde hareket etmeli ve etkinliklerini artırmalıdır.
Yapılacak tesislerde çalışacak gerekli kalifiye elemanın eğitimi	Eski konakların restore edilerek çoğaltılması ve kullanıma sunulması
El sanatlarının öğretilmesi ve geliştirilmesine ilişkin kursların açılması	

- Kültür turizminin sunmakta olduğu gelişim fırsatları doğrultusunda, özel sektörde faaliyet gösteren işletmelerin konaklama ve sosyal ihtiyaçların karşılanmasına yönelik yatırımları gündeme gelmektedir. Bu kapsamda özel sektörün yatırımlarını otel, lokanta, alışveriş merkezi ve konferans salonu şeklinde projelere kanalize etmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

- Söz konusu fırsat eğiliminin gündeme getireceği gelişmelerden etkin bir şekilde yararlanmak adına nitelikli eleman ihtiyacının karşılanması ve kalifiye eleman yetiştirilmesi birer görev olarak tespit edilmiştir.
- Sivas'ın sahip olduğu turizm potansiyeli çerçevesinde tanıtımda kullanılacak faktörler belirlenerek tanıtım faaliyetlerinin yapılması fırsatın gündeme getireceği gelişmelerden ilin ekonomik anlamda sağlayacağı fayda seviyesini artıracaktır. Bu kapsamda Valilik, Belediye, TSO, Üniversite ve diğer kuruluşlar Sivas'ın tanıtımını konusunda işbirliği içerisinde hareket etmelerinin gerekliliği konferans esnasında belirtilmiştir.
- Gündeme gelecek gelişmelerden maksimum faydayı sağlamak adına belirtilen diğer görevler şu şekildedir;
 - Üniversitenin yörenin sosyolojik ve ekonomik özelliklerini dikkate alarak çalışmalarını artırması
 - Yıldız Dağı projesinin en kısa zamanda hayata geçirilmesi
 - Eski konakların restore edilerek hizmete sunulması

GRUP 3

“Tarım alanlarının genişliği ve hayvan yetiştiriciliği potansiyeli fırsatlar sunuyor”

FIRSATIN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER

Grup çalışması sonucunda “Tarım alanlarının geniş olması ve hayvan yetiştiriciliğine uygun araziler bulunması” ile gelecekte gündeme gelecek gelişmeler şu şekilde tespit edilmiştir:

FIRSATIN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER NELER OLACAKTIR?	
Et ve et ürünleri (sucuk, pastırma, kavurma ve Sivas Köftesi)	Süt ve süt ürünleri (yağ, peynir)
Deri sektörüne (ayakkabı, çanta, kaban) yönelik fabrikaların kurulması	Yün ve dokumacılığın gelişmesi
İlimizde un fabrikalarının ve bununla birlikte istihdam gücünün artış göstermesi	Yem sektörünün gelişmesi
İlimizde özel veya devlet tarafından şeker fabrikasının kurulması	Kaliteli buğday yetiştirilmesi

Grup tarafından önerilen, bu gelişmelerin gerektireceği stratejik gelişim görevleri ise şunlardır:

BU GELİŞMELERDEN YARARLANMAK İÇİN NE TÜR GÖREVLER GERÇEKLEŞTİRİLMELİDİR?	
Tarım İl Müdürlüğü'nün ildeki hayvan ıslahını faaliyete geçirmesi (yerli hayvandan cins hayvana geçiş)	Sektörler ile ilgili kooperatif ve şirketlerin kurulması
Devletin kooperatif, kurulacak olan şirketlere ve çiftçiye yönelik desteklerini artırması	Tarım İl Müdürlüğü'nün sektörde faaliyet gösteren işletme ve kişilere gerekli eğitimleri sunması ve gerekli denetimleri yapması
Devlet tarafından tarım ve hayvancılığa verilen desteğin (sübvansiyon) birçok banka aracılığı ile sunulması	Tarım İl Müdürlüğü tarafından çiftçinin işlediği toprağın analizinin yapılması ve toprağa uygun tohum ve gübrenin tavsiye edilmesi

- Tarım alanlarınının kapladığı arazi ve bu arazilerin hayvan yetiştiriciliğine uygun şartlar taşıması neticesinde farklı sektörlerde gelişmelerin gündeme gelmesi katılımcılar tarafından tespit edilmiştir. Öngörülen bu gelişim başlıkları şu şekildedir; yem sektörü, yün ve dokumacılık, et-süt ürünleri, deri sektörü, un, buğday ve şeker. Konferans esnasında katılımcıların deneyimleri doğrultusunda dile getirdiği bu ürünlere yönelik bilimsel çalışmaların gerçekleştirilmesi ve il için en uygun ürünlerin üretimi konusunda tarım ve hayvancılık sektöründe yer alan işletmelerin yönlendirilmesi gerekmektedir.
- Söz konusu sektör ve ürün gruplarına yönelik olarak Tarım İl Müdürlüğü'nün ihtiyaç duyulan eğitimleri tespit etmesi, sunması ve gerekli denetimleri yapması faydalı olacaktır.
- Sektörle ilgili kooperatif ve şirketlerin kurulması ve bu doğrultuda devlet ve bankacılık sistemi tarafından ihtiyaç duyulan desteklerin sağlanması fırsatın oluşturacağı potansiyellerin en iyi şekilde değerlendirilmesine imkân tanıyacak diğer görevler olarak karşımıza çıkmaktadır.

GRUP 4

“Sivas’ın coğrafi konumu ve ulaşım olanakları gelişmeyi destekliyor”

FIRSATIN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER

Grup çalışması sonucunda “Coğrafi konumun ve ulaşım olanaklarının gelişmeyi desteklemesi” ile gelecekte gündeme gelecek gelişmeler şu şekilde tespit edilmiştir:

FIRSATIN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER NELER OLACAKTIR?	
Yeni istihdam alanları ve iş kolları ortaya çıkacaktır.	Mevcut yatırım ve işletmelerin büyümesi sağlanacaktır
Yerli ve yabancı yeni yatırımcının ulaşım sorunu ortadan kalkacaktır	Yeni üniversitenin kurulması hızlanacak ve mevcut üniversitenin gelişimine katkı sağlanacaktır
Göçün önlenmesi adına yeterli konut ve sosyal tesislerle birlikte kentsel nüfusun artışı sağlanacaktır	Ulaşım imkânları ile birlikte ihracat, turizm, tanıtım ve pazarlama daha hızlı ve etkili olacaktır

Grup tarafından önerilen, bu gelişmelerin gerektireceği stratejik gelişim görevleri ise şunlardır:

BU GELİŞMELERDEN YARARLANMAK İÇİN NE TÜR GÖREVLER GERÇEKLEŞTİRİLMELİDİR?	
Gerekli irade ve siyasi gücün harekete geçirilmesi	Bankacılık sektörünün yatırımcıya daha esnek bir şekilde destek olması
Bürokratlarımızın daha fazla sorumluluk alması	Üniversitelerimizin daha etkin rol alması
Sanayici ve işadamlarımızın kurumsallaşma adına AR-GE yatırımlarına gerekli önemi vermesi	Yerel yönetimlerin ilin geleceğini ve gelişimini dikkate alan kalıcı siyasetler geliştirmesi

- İlin mevcut konumunun ve ulaşım olanaklarının gelişmeyi desteklemesi ile gündeme gelecek gelişmeler şu şekilde tespit edilmiştir; yeni yatırımların gündeme gelmesi, yeni iş kollarının oluşması, yeni üniversitenin kurulması, göçün önlenmesi, ihracat/turizm ve tanıtım faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması, yerli ve yabancı yatırımcıların ulaşım sorunlarının çözülmesidir.
- Katılımcılar tarafından tespit edilen gelişmelere yönelik olarak gerekli irade ve siyasi gücün harekete geçirilmesi ve bürokratların daha fazla sorumluluk alması konferans katılımcıları tarafından gerçekleştirilmesi gereken görevler olarak vurgulanmıştır.
- Bankacılık sektörünün yatırımcılara destek olması, sanayileşme sürecinde kurumsallaşma ve sanayici ve iş adamlarının AR-GE yatırımlarına önem vermesi ve bütün bu gelişmelerin yanı sıra üniversitelerin etkin rol alması katılımcılar tarafından belirlenen önemli görevlerdir.

GRUP 5

“Kültürel zenginlikler ve yöresel ürünlerin iyi değerlendirilmesi gelişim fırsatları sunabilir”

FIRSATIN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER

Grup çalışması sonucunda “Kültürel zenginliklerin ve yöresel ürünlerin iyi bir şekilde değerlendirilmesi” ile gelecekte gündeme gelecek gelişmeler şu şekilde tespit edilmiştir:

FIRSATIN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER NELER OLACAKTIR?	
El sanatlarında istihdamın artması	El sanatlarında ihracatın artması
Kişisel gelir artışı	El sanatları ile ilgili turizme ve bölgenin tanıtımına katkı sağlanması
Suç oranlarının düşmesi	El sanatları ile ilgili eğitimcilerin yetişmesi
Sivas yemeklerinin dondurularak satılması ve böylelikle ihracata katkı sağlanması	Yemekler konusunda eğitim olanaklarının gündeme gelmesi
Doğal ve tarihi zenginlikler için gelen turist sayısındaki artış	Yemeklerin yöre tanıtımına katkı sağlaması
Termal tesis sayısının artması	Turizm ofislerinin artışı
Kangal köpek festivali	Konaklama ile ilgili yatırımların artması
Doğal ve tarihi zenginlikler yoluyla yörenin tanıtımı	

Grup tarafından önerilen, bu gelişmelerin gerektireceği stratejik gelişim görevleri ise şunlardır:

BU GELİŞMELERDEN YARARLANMAK İÇİN NE TÜR GÖREVLER GERÇEKLEŞTİRİLMELİDİR?	
İstihdamın özel teşebbüslere yönlendirilmesi ve yeni özel teşebbüsler için alt yapının sağlanması	Esnaf ve sanatkar odalarının firmaların finansmanı için gerekli kredileri almalarında yardımcı olması
İl Özel İdaresi'nin alt yapı ve tanıtım ile ilgili çalışmalar yapması	İl Turizm Müdürlüğü'nün ilin tanıtımı ile ilgili çalışmalar yapması
El sanatları konusunda halk eğitim merkezlerinin açılması	Üniversitelerin nitelikli eleman yetiştirilmesine katkıda bulunması
Yöresel yemekler konusunda halk eğitim merkezlerinin açılması	Ulusal gurmelerin şehrimize davet edilmesi
Bankaların yeni yatırımlara yönelik kredi destekleri sunması	Halk oyunları konusunda halk eğitim merkezlerinin açılması
Saf kan köpek çiftliklerinin açılması ve destelenmesi	

- Sivas'ın sahip olduğu tarihi ve kültürel zenginlikler önemli bir fırsat eğilimi olarak ilin ekonomik gelişimine katkıda bulunacaktır. Bu eğilim neticesinde gündeme gelecek gelişmeler altı farklı başlık altında incelenebilir. Bu alt başlıklar; el sanatları, yöresel yemekler, termal tesisler, kangal cinsi köpek, doğal ve tarihi zenginlikler ve turizm yatırımları şeklindedir.
- El sanatlarının ve halk oyunlarının gelişimini desteklemek ve söz konusu faaliyetlere yönelik insan kaynağı ihtiyacının giderilmesi amacıyla halk eğitim merkezlerinin açılması gerçekleştirilmesi gereken bir görev ifadesi olarak tespit edilmiştir.
- Kangal köpeğine ilişkin olarak ticari faaliyetlerin başlatılması adına 'saf kan köpek çiftliklerinin kurulması ve bu çiftliklerin desteklenmesi katılımcılar tarafından belirlenen bir diğer görev olarak karşımıza çıkmaktadır.
- İlin sahip olduğu turizm potansiyellerinin değerlendirilmesi adına İl Turizm Müdürlüğü ve İl Özel İdaresi'nin gerekli alt yapı çalışmalarını gerçekleştirmesi ve Sivas'ın tanıtımını yapması görev olarak belirlenmiştir.
- Doğal ve tarihi zenginliklerin nitelikli yatırımlarla desteklenmesi adına doğacak finansman ihtiyacının karşılanması ve bu ihtiyaca yönelik olarak ESnaf ve Sanatkar Odalarının ve bankaların kredilendirme konusunda sağlayacağı yardımlar konferans esnasında vurgulanan noktalardan bir diğeridir.

GRUP 6

“Üniversite’den sanayi, ticaret ve sosyal alanda daha fazla yararlanılabilir”

FIRSATIN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER

Grup çalışması sonucunda “Üniversiteden sanayi, ticaret ve sosyal alanda daha fazla yararlanılması” ile gelecekte gündeme gelecek gelişmeler şu şekilde tespit edilmiştir:

FIRSATIN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER NELER OLACAKTIR?	
İşletmelerde mali tabloların analizi ve yorumu	İşletme yöneticileri ile sahiplerinin iç kontrol sistemlerinin geliştirilmesi
Denetim hizmetlerinden en üst düzeyde faydalanmanın sağlanması	Üniversite ve sanayi işbirliği çerçevesinde çalışmalar yapılmalı
Üniversite mezunlarına staj imkânları sağlanmalı	Üniversitenin niteliksel ve niceliksel büyümesi sağlanmalı
Teknokent ivedilikle hayata geçirilmeli	Kent sanayi ve ticaret kesiminin istediği bütün bilgiler sağlanmalı
Kent üniversite arası ulaşım olanakları artırılmalı	Üniversite ile odaların ilişkileri geliştirilmeli

Grup tarafından önerilen, bu gelişmelerin gerektireceği stratejik gelişim görevleri ise şunlardır:

BU GELİŞMELERDEN YARARLANMAK İÇİN NE TÜR GÖREVLER GERÇEKLEŞTİRİLMELİDİR?	
Üniversite ve meslek odalarından mali tablo analizi konusunda yardım alınması	Üniversite ve meslek odaları faaliyet alanlarına göre işletmeleri ayrıştırarak, iç kontrol sistemlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar hayata geçirmeli
İşletme, iktisat ve maliye bölümlerince bilgilendirme toplantılarının yapılması	Odalar vasıtasıyla üniversite öğrencilerine staj yerlerinin organize edilmesi
Yeni fakültelerin açılması ve öğrenci sayısının artırılması için gerekli yatırımlara sanayi ve ticaret alanından destekler sağlanması	Teknokentin kurulmasının ardından meslek odaları ihtiyaç duyulan bilgileri üyelerine aktarmalı
Üniversitelerin sanayinin ihtiyaçlarına yönelik olanaklar sunmalı (Örn: laboratuvar ve bilgi desteği)	Ulaşımın kolaylığı açısından raylı (ring) sistemin kurulması

- İşletmeler her alanda gelişmelerini tamamlamak adına üniversitenin sahip olduğu akademik bilgi seviyesine ihtiyaç duymaktadırlar. İl kapsamında özellikle tespit edilen ve işletmelerin mevcut yapılarında zorlandıkları nokta mali tabloların analizinin yapılmasıdır. Bu kapsamda konferans katılımcıları, üniversitenin işletmelere mali analiz noktasında destek olması gerektiğini vurgulamaktadır.
- Akademik bilginin pratik olarak hayata geçirilmesine ilişkin üniversite öğrencilerinin stajlarının odalar tarafından organize edilmesi hem işletmelerin hem de üniversitenin gelişimine katkı sağlayacağı katılımcılar tarafından belirlenmiştir.
- İlin gelişimine yönelik olarak yeni fakültelerin açılması, mevcut öğrenci sayısının artırılması ve bu faaliyetlerin hayata geçirilmesinde sanayi ve ticaret sektörlerinden destek alınması grup çalışanları tarafından ifade edilmiştir.
- Fırsatın gündeme getireceği gelişmelerden yararlanmak adına tespit edilen bir diğer görev; üniversitelerin sanayi ihtiyaçlarına yönelik laboratuvar desteği vermesi şeklindedir.
- Üniversite ve sanayi işbirliğinin sunacağı katılardan bir diğeri de işletmelerin faaliyet alanlarına göre ayrıştırılması ve bu bazda ele alınarak iç kontrol sistemlerinin geliştirilmesidir.

TEHDİTLER HARİTASI

Konferans katılımcıları bu uygulamada Sivas ilinin ekonomik gelişme çabası açısından tehdit içeren eğilimlerini analiz etmişlerdir. Bu analizin sonuçlarına göre tehditlerin etkisini ortadan kaldırmak ya da azaltmak için yapılması gereken görev önerilerini belirlemişlerdir.

Grup katılımcıları tarafından analiz edilen ve görev tespitine yönelik üzerinde çalışılan tehdit başlığı şu şekildedir;

1. Sivas'tan beyin ve sermaye göçünün durdurulamaması şehrin gelişmesini zorlaştırıyor.

GRUP 2

“Sivas’tan beyin ve sermaye göçünün durdurulamaması şehrin gelişmesini zorlaştırıyor”

TEHDİDİN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER

Grup çalışması sonucunda “Sivas’tan beyin ve sermaye göçünün durdurulamaması şehrin gelişmesini zorlaştırıyor” tehdidinin gelecekte gündeme getireceği gelişmeler şu şekilde belirlenmiştir:

TEHDİDİN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELER	
İşsizlik	Nitelikli iş yerlerinin oluşması engelleniyor
Nitelikli basının oluşmasını engelliyor	Şehrin gelişmemesine sebebiyet verir
Nüfusun azalmasına sebebiyet verir	Mevcut sanayinin gerilemesine neden olur
Yabancı yatırımcıya cazibe merkezi olmasını engeller	

Tehdidin gündeme getireceği gelişmelere karşılık grup çalışması sonucunda ortaya çıkan stratejik görev önerileri şunlardır:

TEHDİDİN GÜNDEME GETİRECEĞİ GELİŞMELERİN GEREKTİRDİĞİ GÖREVLER NELERDİR?	
İŞKUR’un nitelikli ve uzun vadeli işgücü geliştirmesi	İŞGEM’in ortak kullanım atölyeleriyle iş yerlerinin oluşması sağlanmalı
STK’ların yapacağı çalışmalara AB projeleri ile destek sağlanması	Kalkınamamış yörelere eğitim ve KOSGEB desteklerinin devamının sağlanması
Üniversite stajyerlerinin özel sektörde yapacağı çalışmalara Sosyal Güvenlik desteğinin devlet tarafından sağlanması	İlin kalkınmasında meydana gelmiş eksikliklerle ilgili Sivas’a gelmiş yorum yapacak kişilerden destek alınması
Üniversitenin özel sektöre işbirliği içerisinde programlar oluşturması ve hayata geçirmesi	

- Beyin ve sermaye göçünün oluşturmakta olduğu tehdiye karşı, İŞKUR’un nitelikli ve uzun vadeli işgücü planları oluşturması ve geliştirmesi bir görev olarak tespit edilmiştir.
- Söz konusu tehdidin gündeme getireceği gelişmeleri önlemek adına İŞGEM’in ortak kullanım atölyeleriyle iş yerleri oluşturması ve kalkınamamış yörelere eğitim olanaklarının ve KOSGEB desteklerinin sağlanması katılımcılar tarafından vurgulanmıştır.
- Tehdidin bertaraf edilmesine yönelik olarak diğer bir görev ifadesi STK’ların yapacağı çalışmalara AB projeleri ile destek sağlanmasıdır.
- Üniversite stajyerlerinin özel sektörde yapacakları çalışmalara Sosyal Güvenlik desteğinin devlet tarafından sağlanması ve üniversitenin özel sektöre çeşitli projeler kapsamında programlar geliştirmesi grup çalışanları tarafından belirtilen diğer görevlerdir.

B.4 SONUÇ VE TESPİTLER

20 Nisan 2010 tarihinde gerçekleştirilen “Sivas Gelecek Stratejileri Konferansı” boyunca yürütülen çalışmanın tüm akışı şu soruları cevaplayabilmek amacıyla oluşturulmuştur:

- ✓ **Sivas** ilinin sahip olduğu, ekonomik gelişim görevlerini yerine getirirken yararlanacağımız güçlü yönlerimiz nelerdir?
- ✓ **Sivas** ilinin sahip olduğu, ekonomik gelişim görevlerini yerine getirirken bizi zorlayacak; güçlendirmemiz gereken zayıf yönlerimiz nelerdir?
- ✓ **Sivas** ilinin karşısında, ekonomik gelişim görevlerini yerine getirerek ulaşacağımız hangi fırsatlar bulunmaktadır?
- ✓ **Sivas** ilinin karşısında, ekonomik gelişim görevlerini yerine getirerek bertaraf edebileceğimiz hangi tehditler bulunmaktadır?
- ✓ **Sivas** ilini etkileyen yerel, ulusal ya da uluslar arası bazda ne tür değişim ve gelişimler olmaktadır, bunlar **Sivas** ilini etkileyen ne tür gelişmeleri doğurmaktadır? **Sivas** ili, bu gelişmeleri ekonomik gelişim adına kullanabilmek için ne tür görevleri yerine getirmelidir? Bu görevleri ilde kim üstlenmelidir?

Katılımcıların tüm bu sorulara grup çalışması kapsamında kendi bilgi ve deneyimlerine dayanarak verdikleri cevaplar her bir bölümde değerlendirilmiştir.

Yapılan çalışmanın tümü ve elde edilen tüm çıktılar bir araya getirilerek incelendiğinde ise şu tespit ve görüşlere ulaşılmaktadır:

- Konferans çıktıları doğrultusunda ilde öne çıkan en önemli konu üniversitenin varlığı ancak söz konusu varlığın değerlendirilmesi noktasında ilin ortak bir görüşünün olmamasıdır. Konferansın birçok aşamasında Cumhuriyet Üniversitesi'nin varlığı il açısından olumlu bir unsur olarak vurgulanmıştır. Ancak bununla birlikte üniversitenin varlığının ekonomiye katısının potansiyelinin altında olduğu belirtilmiştir. Üniversitenin varlığı sonucunda ilde öğrencilere yönelik hizmet sektörü gelişmiştir. Bu iş kollarının çeşitlenmesine ve istihdamın artmasına sebep olmuştur. Üniversitenin varlığının ekonomiye katısını söz konusu yönde artırılması için Sivas dışından gelen öğrenci payının üniversite içerisinde artırılması gerekmektedir. Bu kapsamda öğrencileri Sivas'a çekecek aksiyonların alınması gerekmektedir. Buna bağlı olarak öğrenci tercihlerinin Cumhuriyet Üniversitesi'ne çekilebilmesi adına üniversitenin tanıtımının gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır. Bununla birlikte üniversitenin eğitim seviyesini daha yukarıya taşıyacak fiziki ve beşeri yatırımların yapılması gerekmektedir. Ancak söz konusu üniversiteye ilişkin aksiyonlar il dışından öğrencinin şehri tercih etmesi için gerekli ancak yeterli değildir. Bu aksiyonların dışında Sivas iline dışarıdan gelecek öğrencilerin barınma, sosyal faaliyet eksikliği vb sorunlara yönelik gerekli fiziki alt yapı çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Kentin ve üniversitenin gerek fiziksel gerekse niteliksel olarak eş zamanlı gelişiminin sağlanması üniversitenin il ekonomisine olan katkısını artıracaktır.

- Üniversitenin il ekonomisine katkı sağlayacağı bir diğer nokta ise üniversite sanayi iş birliğidir. Söz konusu katkı uzun dönemde il işletmelerinin ürettiği katma değeri artıracacağı için öğrenci ekonomisinden çok daha önemlidir. Üniversite – sanayi iş birliğinin sağlanması ise çok yönlü çalışmaların sonucunda ortaya çıkabilecektir. Bu kapsamda üniversiteyi katkı vermede tek sorumlu olarak atamamak gerekmektedir. İşletmeler, kamu kurum ve kuruluşları, STK’lar da söz konusu çalışmaların içerisinde bulunması gerekmektedir. Bu kapsamda öncelikli olarak üniversitenin il işletmelerine katkısının ne yönde olması gerektiği belirlenmelidir. Bu kapsamda Valilik tarafından oluşturulacak bir kurulun söz konusu iş birliğini sağlayacak koordinasyonu üstlenmesi önerilmektedir. Kurulun çalışmaları doğrultusunda öncelikli iki konu ele alınmalıdır. İlki Sivas işletmelerinin gereksinim duyduğu insan kaynağına yönelik niteliğin belirlenmesidir. Bu çerçevede İŞKUR başta olmak üzere Üniversite, Milli Eğitim Müdürlüğü, Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü, sektör kuruluşları ve reel sektör işletmelerinin temsil edildiği bir çalışma grubu kurularak, Sivas ilinde öne çıkan sektörlerin ve bu sektörlerde gerekli olan insan kaynağı nitelik ve nicelik açısından tespit edilmelidir. Sonrasında söz konusu tespitler doğrultusunda üniversitenin Sivas’ın ihtiyaçlarına yönelik insan kaynağını yetiştirmesi sağlanmalıdır. Kurul çalışmalarının yönlendirilmesi gereken ikinci konu ise üniversitelerin direkt olarak işletmelerle ortak proje geliştirmesidir. Bu kapsamda işletmeler üniversite ile birebir çalışarak mevcut ürünlerinin geliştirilmesi ve/veya yeni ürün geliştirilmesi konusunda destek almalıdır. Ancak ülke genelinde işletmelerin ve üniversitelerin birbirlerine yönelik bu tür destekleri istemede çekingen davrandıkları bir gerçektir. Bu nedenle yukarıda önerilen kurulun her iki tarafı bir araya getirecek organizasyonları yapmasında fayda görülmektedir.
- Konferans sonuçları doğrultusunda tespit edilen bir diğer nokta Sivas ili coğrafi yapısı ve toprakları nedeniyle tarım ve hayvancılığa elverişli oluşu ancak söz konusu potansiyelin değerlendirilememesidir. Bu kapsamda her iki konuda ayrı ayrı ele alınması gerekmektedir. Coğrafi yapının dağlık olması tarım arazilerinin sınırlı olmasına neden olsa da ekilebilir arazilerin yapısının elverişli olması tarım alanında il için fırsatlar sunmaktadır. Bu kapsamda özellikle Tarım İl Müdürlüğü öncülüğünde ekilebilir arazilerin toprak analizlerinin yapılmasında fayda görülmektedir. Analizler doğrultusunda Sivas tarım ürünleri haritası oluşturularak en yüksek katma değer sağlanacak tarım ürünlerinin il bünyesinde ekiminin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. Bu kapsamda belirlenen haritalar çerçevesinde ilgili yöre çiftçileriyle hangi ürünü bölgesinde yetiştirmesi gerektiği paylaşılmalı ve sonrasında söz konusu ürünlerin verimini nasıl artıracakları yönünde eğitim verilmelidir. Ayrıca orta ve uzun vadede söz konusu tarım ürünlerinin Sivas ekonomisine katkısının artırılması adına tarıma dayalı sanayi tesislerinin kurulması veya mevcut tesislerin modernizasyonunun gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
- Hayvancılık noktasında ise Sivas ili ülke içerisinde çok önemli konumdadır. Ancak hayvancılığın çoğunlukla halen çok parçalı aile işletmeleri tarafından yapılıyor olması hayvancılıkta katma değer artmasına engel olmaktadır. Bu kapsamda hayvancılığın modern yapıya kavuşturulması ve söz konusu hayvanları işleyebilecek entegre tesislerin kurulması öncelikli olarak ele alınmalıdır. Bu kapsamda raporun diğer bölümlerinde geçen hayvancılığa yönelik organize sanayinin alt yapısının geliştirilmesi yatırımları artıracak ve sonuç olarak hayvancılığın il ekonomisine katkısı artacaktır.

- Turizm Sivas ekonomisinde ele alınması gereken bir diğer önemli başlıktır. Sivas tarihi boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu medeniyetlerin gerek fiziksel gerek kültürel etkilerini Sivas'a yansıtmaya neden olmuştur. Bir diğer yandan Cumhuriyet döneminin kuruluşu aşamasında Sivas'ın oynadığı rol yurt içi turistler açısından ayrı bir öneme sahiptir. Bu kapsamda Sivas tarih, inanç ve kültürel turizm açısından birçok kaynağa sahiptir. Ayrıca sahip olduğu jeotermal kaynaklar nedeniyle sağlık turizmine de elverişli olan ilde turizm yeteri kadar pay alamamaktadır. Turizmin il ekonomisindeki etkinliğinin artırılması adına ise yine çok yönlü çalışmalar yapılması gerekmektedir. Öncelikle Sivas'a benzer ancak turizm gelirlerinin ekonomi içerisindeki payları yüksek olan illerin bu payı alabilmek adına neler yaptığı incelenmelidir. Sonrasında mevcut tanıtım dokümanlarının profesyoneller tarafından tekrar değerlendirilmesi ve görsel açıdan geliştirilmesi sağlanmalıdır. Söz konusu tanıtımın yapılmasına yönelik ise gerek yurt içinde gerekse yurt dışında Sivas'ın tanıtımına yönelik aktivite planları hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Ancak bu noktada dikkat edilmesi gereken nokta turizmi artırmaya yönelik yapılacak aktiviteler sonucu gelecek olan yerli ve yabancı turistlerin beklentilerini karşılayabilmek olmalıdır. Bu kapsamda gerek yerli gerekse yabancı turistlerin hizmet beklentileri ölçülmeli ve bu doğrultuda ilde turizme yönelik tesisler yapılmalı/revize edilmelidir. Ayrıca yine turist beklentileri doğrultusunda turizm hizmetini sağlayabilecek insan kaynağının yetiştirilmesi gerekmektedir.
- Sivas ili içerisinde geliştirilmesi gereken bir diğer nokta ise girişimciliktir. İl içerisinde girişimcilik bilincinin yeterli olmaması yeni yatırımların hızla artmasının önüne geçmektedir. Ancak özellikle çevre illerin gelişim trendleri doğrultusunda bakıldığında Sivas'ın bölgede söz sahibi olabilmesi adına sürekli yatırımların yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu kapsamda ilde girişimcilik bilincinin artırılması öncelikli hedeflerden biri olmalıdır. Bilincin artırılması sonucunda doğru yöntemlerle girişimcilik yapılmasını sağlayacak temel eğitimlerin verilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda özellikle KOSGEB, İŞKUR vb. kurumların girişimcilik projelerini il içerisinde artırması sağlanmalıdır. Ayrıca söz konusu kurumların girişimciler için sunduğu destek ve krediler imkânları hakkında tanıtım toplantıları düzenlenmeli ve girişimci adaylarının söz konusu desteklerden yararlanmasına yönelik organizasyonlar düzenlenmelidir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken noktalardan biri girişimci adaylarının sadece finansal desteklerden faydalanmak istemeleridir. Bu kapsamda kişilerin eğitimleri uzun dönemli olması ve sonrasında kontrol mekanizmasının işletilmesi gerekmektedir. Bu noktada Valilik bünyesinde İl Özel İdarenin söz konusu girişimcilik programlarında aktif yer alması önerilmektedir. Çünkü İl Özel İdare'si söz konusu girişimcilere gerek finansal destek verebilecek gerekse kamunun kaynakları doğrultusunda girişimcilerin gelişimini daha kolay izleyebilecek/denetleyebilecek konumdadır.
- Sivas işletmelerinin rekabet ortamında sürdürülebilirliklerini yitirmesi ekonomik açıdan ivedilikle ele alınması gereken bir diğer tespittir. Global rekabet ortamında Sivas işletmeleri artık sadece kendi içinde veya yurt içindeki bir firma ile değil dünyanın herhangi bir noktasındaki işletmeler ile pazarda karşı karşıya gelmektedir. Bu tür bir pazar içerisinde ise işletmeler pastadan pay kapabilmek adına birbirleri ile çok zor şartlar altında rekabet etmek zorunda kalmaktadır.

lar. Rakiplere karşı avantajlı konuma yükselebilmek için ise rekabet faktörlerinin birçoğunda üstünlük kurmak gerekmektedir. Bu ise işletmeler içerisinde verimlilik, süreç, uzun dönemli finansal plan vb birçok konunun tartışılmasını ve uygulanmasını beraberinde getirmektedir. Ancak mevcut Sivas işletmelerinin yapısına bakıldığında söz konusu rekabetin gerekliliğini sağlayacak yönetim yapılarının olmadığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle uzun dönemde sürdürülebilir işletmelerin il ekonomisine kazandırılması amacıyla mevcut işletmelerin yönetim anlayışının değişmesi gerekliliği gözlemlenmektedir. Bu değişim süreci ise KOBİ ağırlıklı ve işletme sahibi odaklı işletmelerde sadece işletme sahibinin katkısı ile gerçekleşmemektedir. Bu kapsamda işletmelerin profesyonel desteğe ihtiyacı gündeme gelmektedir. Özellikle sektör birliklerinin öncülüğünde söz konusu desteklerin verilmesine yönelik projeler geliştirilmeli ve işletmelerin kurumsallaşmasına yönelik adımların atılması gerekmektedir. Rekabette sadece işletme yönetim yapısının değişmesi yeter aksiyon değildir. Beşeri sermaye her geçen gün rekabette belirleyici unsur özelliğini artırmaktadır. Bu nedenle işletmeler bir taraftan yönetim yapısını değiştirirken bir taraftan da beşeri sermayeye yönelik yatırım yapmaları gerekmektedir. Ancak bu noktada il içerisindeki beşeri sermaye il dışına göçü işletmeleri zorlayan bir diğer noktadır. Bu kapsamda il karar alıcılarının nitelikli insan kaynağının il dışına göçünü engelleyecek planlamaları yapmasında fayda görülmektedir.

C. TEB SİVAS GELECEK STRATEJİLERİ KONFERANSI GRUP ÇIKTILARI

C.1 BAŞARDIKLARIMIZ VE BAŞARMAMIZ GEREKENLER

Başardıklarımız

1. Üniversitenin Varlığı, Gelişimi ve İle Olan Katkısının Artması (4)
2. Sivas Spor'un Birinci Ligdeki Başarısı İle Birlikte Marka Olması (4)
3. Özel Sektörün Gelişimi (3)
4. Tarihi ve Kültürel Eserlerin Korunması (3)
5. Şehrin Modern ve Temiz Bir Yapıya Kavuşturulması (3)
6. Günlük Yaşamda Huzur ve Barışın Hakim Olması (2)
7. Çok Değerli Ozanların Yetiştirilmesi (1)
8. Girişimci Ruhun Artırılması (1)
9. İşletmelerin Şehir Dışındaki Faaliyetlerinde Artış Olması (1)
10. İyi Bir Mutfağa Sahip Olunması (1)
11. İhracat Artışının Sağlanması (1)
12. Uçak Seferlerinin Düzenli Olması (1)

Başarmamız Gerekenler

1. Turizm Kaynaklarının Etkin Değerlendirilmesi (6)
2. Beyin ve Sermaye Göçünün Engellenmesi (4)
3. STK ve Bürokratlardan Etkin Şekilde Yararlanılması (3)
4. Kolektif Düşünme ve Ortak İş Yapma Düşüncesinin Oluşturulması (3)
5. 2. Üniversitenin Şehre Kazandırılması (2)
6. Beside Profesyonelliğin Yakalanması (1)
7. Buğday Üretiminde Kalitenin Yakalanması (1)

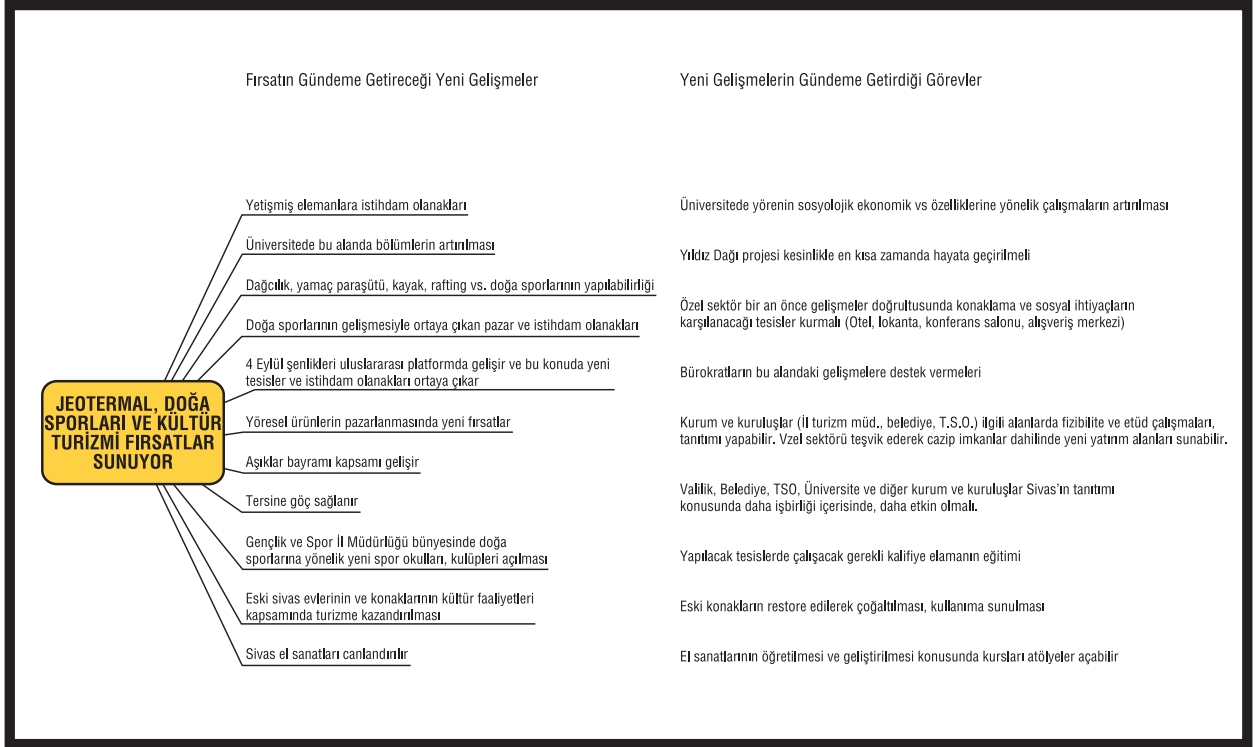
8. Çiftçinin Eğitilmesi (1)
9. KOBİ'lerin Finansman Kaynaklarına Erişiminin Güçlendirilmesi (1)
10. Üretim Yapan Firmalara Gerekli Desteğin Sağlanması (1)

C.2 GZFT UYGULAMASI

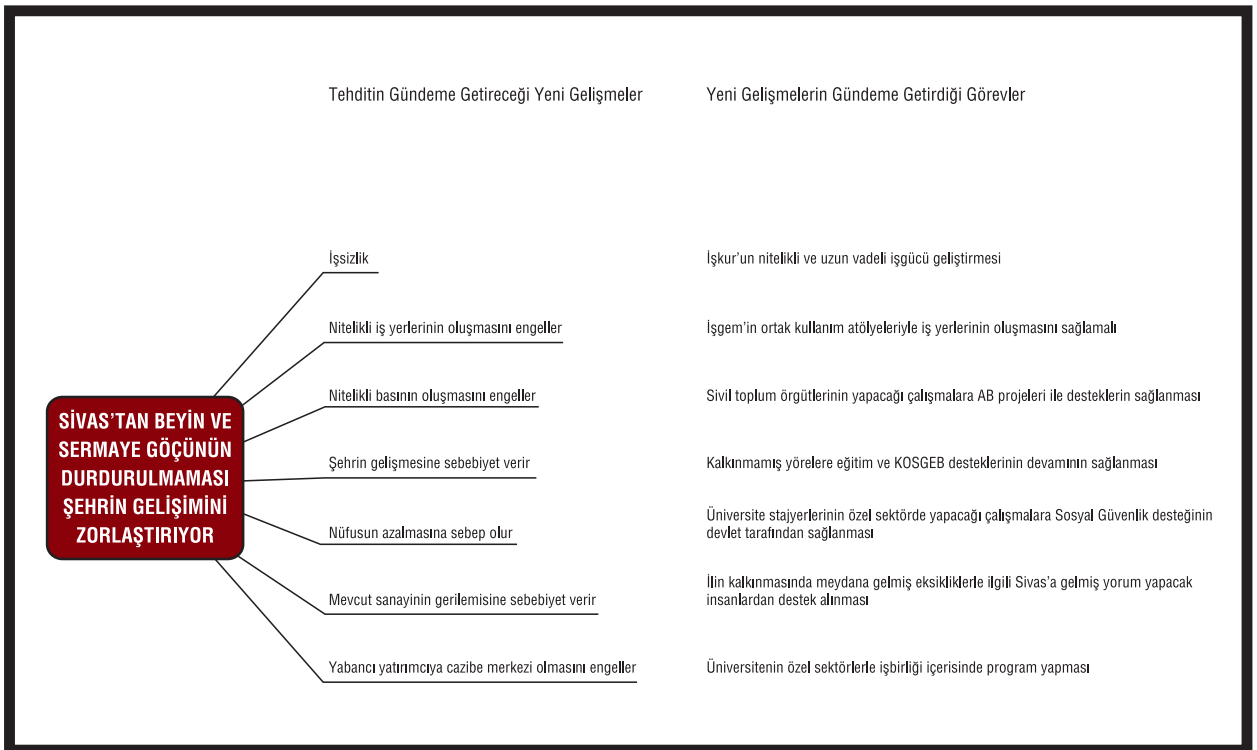
Güçlü Yönler
Sivas'ın sahip olduğu tarihi ve kültürel yapısı
Sivas'ın sahip olduğu yer altı kaynaklarının zenginliği
Sivas'ın bulunduğu coğrafi konum ve coğrafi yapısı
Sivas'ta üniversitenin bulunması ve eğitim kalitesinin artıyor olması
Sivas'ın tarım ve hayvancılık konusunda elverişli arazilere sahip olması
Okuryazar oranının yüksek olması
OSB ve KSS'lerin varlığı
Sportif faaliyetlerde yakalanan başarı
Zayıf Yönler
Sivas'taki eğitim kalitesinin henüz istenilen düzeye ulaşmış olmaması
Sivas'ın coğrafi yapısının elverişli olmaması ve sert bir iklim yapısına sahip olması
Girişimcilik yapısının zayıf olması
Tarım ve hayvancılık imkanlarının azlığı
Sivas ilinde ortak hareket etme bilincinin yeterli düzeyde olmaması
Kurumsallaşma kavramının oturmamış olması
Devlet imkanlarının yeterince kullanılmaması
Hayvancılığa gereken önemin verilememesi
Konaklama olanaklarının yetersizliği
Kurumsallaşma kavramının oturmamış olması
Fırsatlar
Sivas'a olan ulaşım imkanlarının giderek artış gösteriyor olması
Hayvansal ürünlere ve organik tarıma olan ilginin artıyor olması
Sağlık ve kültür turizmine olan ilginin artıyor olması
Jeotermal kaynaklara olan ihtiyacın dünya genelinde artış gösteriyor olması
Türkiye'de kış turizmine olan talebin artış göstermesi
Villa tipi ve bahçeli evlere yönelik taleplerin artış göstermesi
Tehditler
Komşu illerin gelişim hızlarının artıyor olması
İş olanakları nedeni ile büyük şehirlerin işgücü talebinin artıyor olması
Küresel ısınmanın varlığı ve doğal kaynakların azalıyor olması
Ulusal firmaların yurtiçinde daha fazla yer alması

C.3 EĞİLİMLER HARİTASI

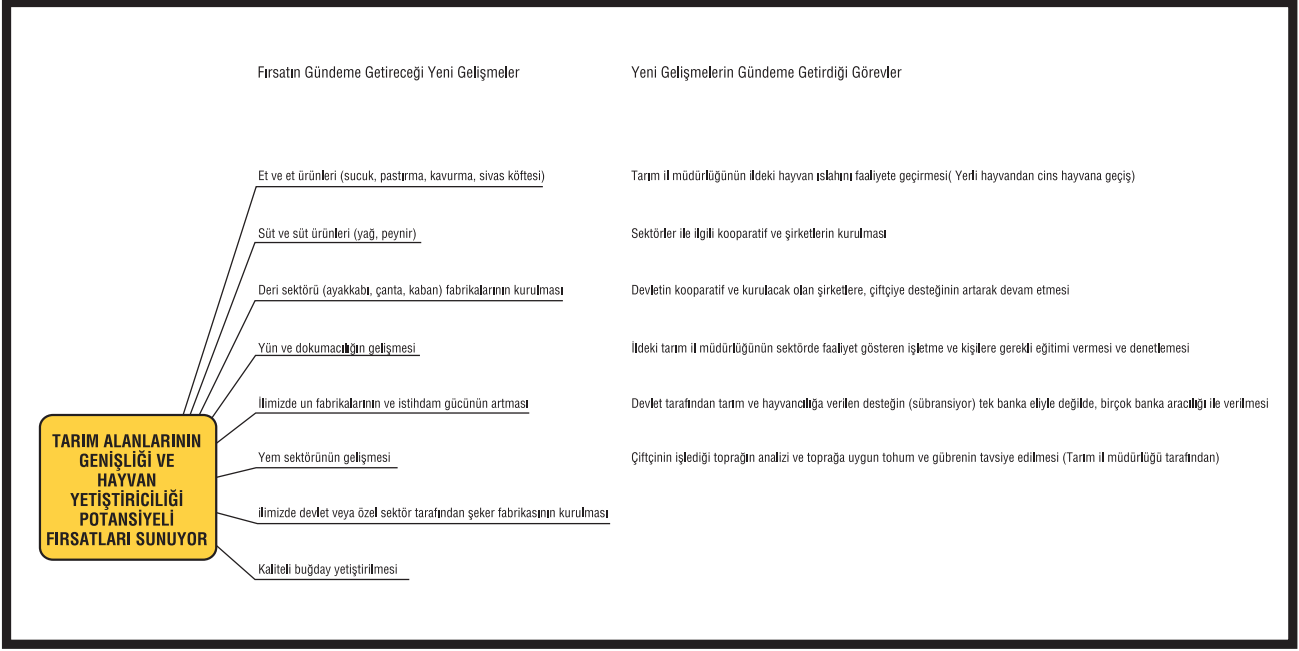
Masa 1

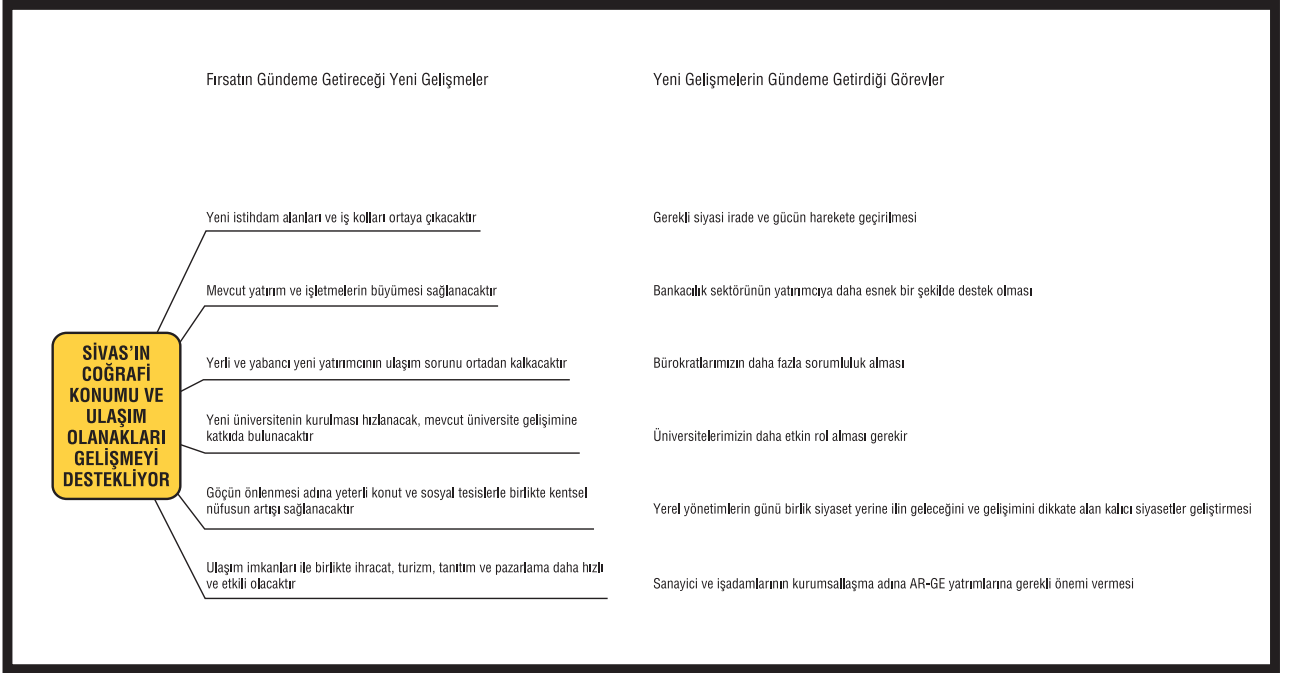
Masa 2

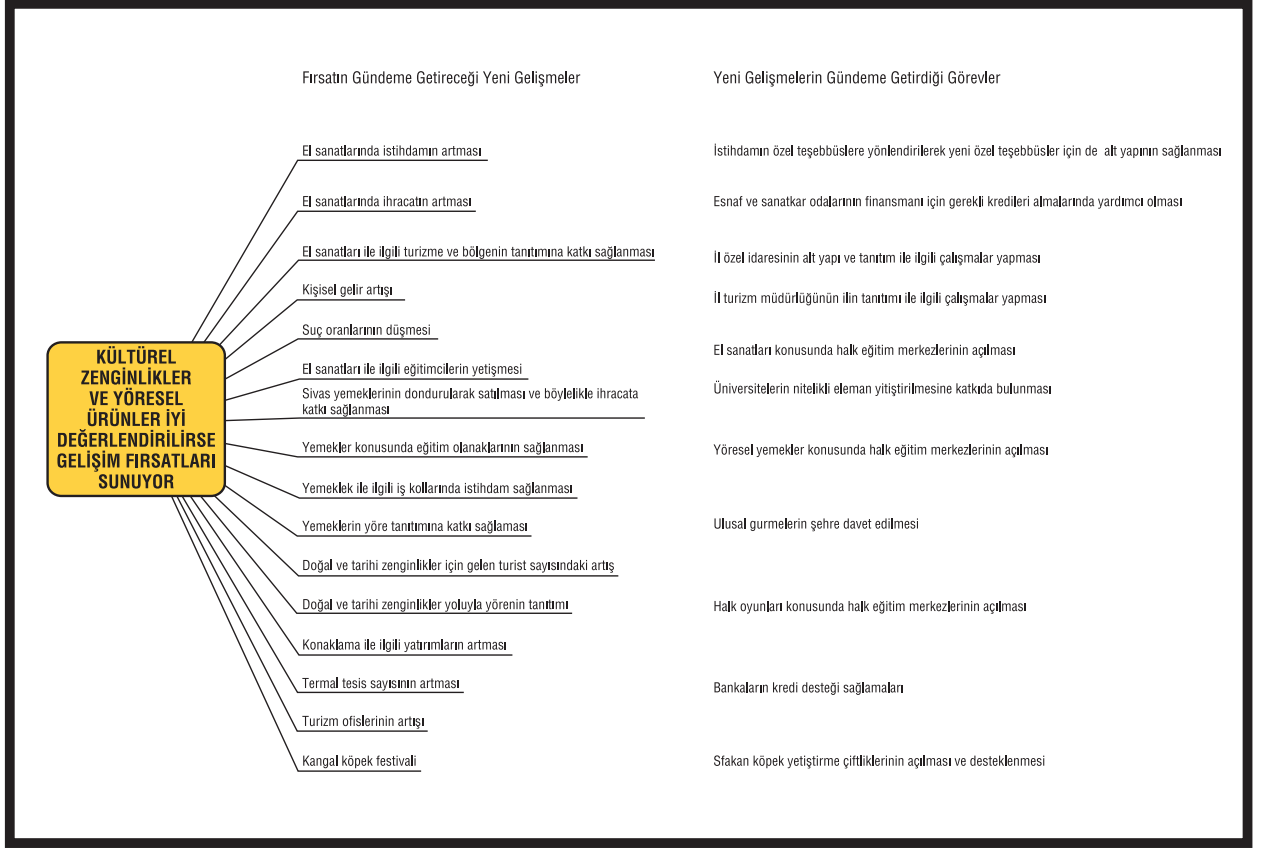
Masa 3

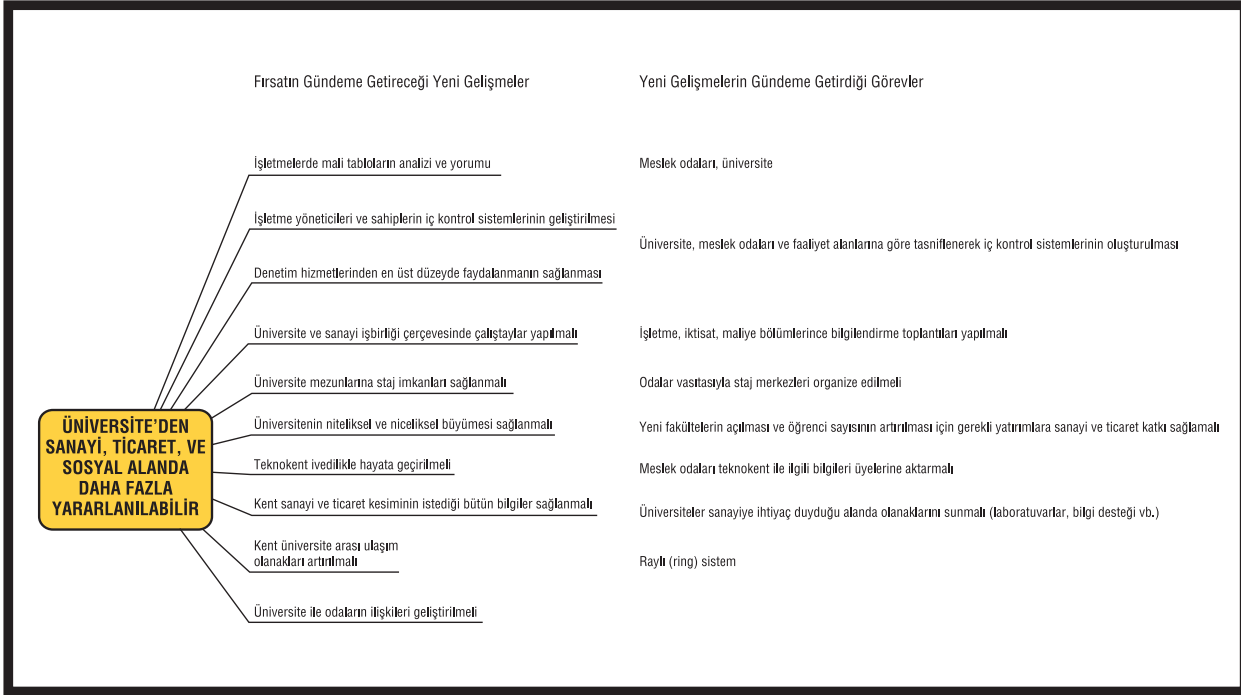
Masa 4

Masa 5

Masa 6

D. TEB SİVAS GELECEK STRATEJİLERİ KONFERANSI KATILIMCI BİLGİLERİ

TEB Sivas Gelecek Stratejileri Konferansı aşağıda isimleri geçen katılımcılar ile gerçekleştirilmiştir.

NO	AD SOYAD
1	Adem Doğan
2	Celal Yerliyurt
3	Celal Karaca
4	Gülse Wasid
5	İlkay Noyan Yalman
6	Hüseyin Çetinkaya
7	Murat Gedikli
8	İdiris Ocak
9	Yaşar Toy
10	Recep Taşpınar
11	Suat Düz
12	Alper Eskici
13	Mustafa Cemal Er
14	Rafet Kaya
15	M. Ruhi Hergüner
16	Hakan Kaya
17	R. Ata Şahin
18	Ömer Soydaner
19	Ahmet Sönmez
20	Ahmet Öz
21	Narel Araz
22	Ruhi Taşar
23	Harun Taşar
24	Hilmi Gül
25	Tahsin Gülbahar
26	İlhami Gülbahar
27	Zeki Bulut
28	Mehmet Erdem

NO	AD SOYAD
29	Ahmet İşcan
30	Niyazi Özpaça
31	Şefik Sümbüloğlu
32	Mustafa Yıldırım
33	Sacit Ak
34	Yusuf Ziya Kurt
35	Sami Aydın
36	Güven Delice
37	Murat Aydın
38	Özgür Duman
39	Özcan Demirkol
40	Ali Aksu
41	Mustafa Sarılar
42	Olgun Kitapçı
43	Cüneyt Karaca
44	Yusuf Colakoğlu
45	Engin Köseoğlu
46	Osman Sarıyıldız
47	Cem Yılmaz
48	Ferhat Bozpolat
49	Fatih Taşpınar
50	Nesrin Alphan
51	Nevzat Güldiken
52	Haki Tetiker
53	Necati Şahin
54	Cumhur Çiğir
55	Hayrettin Şanlı
56	Cahit Puşman
57	Hasan Selçuk
58	Ali Kesti
59	Cengiz Boğazkesen
60	Yunus Çılgı

